

המבקשת : מדינת ישראל

על ידי פרקליטות מחוז חיפה - פלילי
שד' פל"ם 15 א חיפה, מיקוד 3309519
טל': 073-3921500 פקס: 02-6467060

- נגד -

המשיבים : 1. עפר דורון

ע"י ב"כ עו"ד נויט נגב ו/או עו"ד יאנה פוגל
ו/או עו"ד הילה גולדמן
מרח' וייצמן 2, תל-אביב מיקוד 6423902
טל: 03-6099914 פקס: 03-6099915
E-mail: main@snlawyers.co.il

וע"י ב"כ עו"ד גונן בן יצחק
מרח' נחל נטפים 26, מודיעין 7174144
טלפקס: 074-7039898
אימייל: gonenb1@gmail.com

2. גל דורון

ע"י ב"כ עו"ד ניר אלפסה
מרח' וייצמן 2, תל אביב
טלפון / פקס: 03-5280002
מייל: niralfasa@gmail.com

3. אתי יעקב יפה

4. אמיר שדה

שניהם ע"י ב"כ עו"ד גונן בן יצחק
מרח' נחל נטפים 26, מודיעין 7174144
טלפקס: 074-7039898
אימייל: gonenb1@gmail.com

**תגובה בכתב מטעם עפר דורון (המשיב 1) לבקשה למעצר עד תום ההליכים
לפי סעי' 21 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996**

ב"כ המשיב 1, עפר דורון, מתכבדים להגיש לבית המשפט הנכבד את טיעוניהם בכתב בתגובה לבקשת המעצר עד תום ההליכים שהגישה המאשימה.
בית המשפט הנכבד יתבקש לדחות את הבקשה, ולהורות לשחרר את עפר דורון, ואת שאר המשיבים.

א. הנורים כווננו לעבר הדיונה

1. עיון בחומר הראיות בתיק במלואו, מעלה בבירור את סיפור המעשה בענייננו. מדובר בתקלה מצערת, במסגרתה נפלו נורים בעודם דולקים במתחם בית ראש הממשלה, בעוד שהכוונה הברורה של המשיבים הייתה לשגרם לעבר מתחם ההפגנות - הדיונה, וכי הם יאירו בשמיים ויגיעו לקרקע כשהם כבויים וקרים. נתעכב על עובדות אלה כיוון שאופן הצגתן בכתב האישום ובעיקר העבירות המיוחסות בגינן - פשוט אינן תואמות את המציאות.

2. ארבעת המשיבים סיפרו בחקירה כי **כוונתם הברורה הייתה לשגר את הנורים לשמים, כך שיאירו מעל מתחם ההפגנות בקיסריה - הדיונה** (ולא לעבר בית ראש הממשלה). הדיונה היא מתחם הפגנות גדול הממוקם מערבית לבית ראש הממשלה, במרחק של כ-150 מ' ממנו (ס' 4 לכתב האישום). בהתאם לכתב האישום, נקודת השיגור הייתה "מרוחקת במרחק של כ-270 מ' מבית ראש הממשלה, במקום שנמצא מערבית לחלקו האחורי של הבית, כשבינם לבין הבית נמצא המתחם" (ס' 15 לכתב האישום).

3. להלן נפנה למספר קטעים מרכזיים בעדותו של עפר דורון, לעניין כיוון הנורים:

"22. הנדון ציין כי ירו את הפצצות מכיוון הדיונה, וכי לא התכוונו לפגוע בבית עצמו אלא שהפצצות יעופו מעל.

23. שאלתי את הנדון כיצד ידעו שלא יפגעו בבית, הנדון ציין כי **לא כיוונו אל הבית עצמו** ולאחר מכן ראה את הסרטון של התבערה ליד העמדה של השומר והבין שפצצה נפלה במקום".

(עפר דורון, חקירת שב"כ הראשונה - 17.11.24 בשעה 14:50 (מסמך 172))

4. ככל שהמאשימה מבקשת להסיק מדברים אלה כאילו השיגור נעשה לכיוון (או לעבר) בית רוה"מ, אין **לכך בסיס** לא בדברים עצמם, ולא בהמשך דבריו המפורטים של עפר לאורך כל חקירתו:

"ש: אז בוא עכשיו נתחיל מההתחלה, תספר לי את כל השתלשלות העניינים, איך זה התחיל, מתי, מי היה איתך?

ת: כמה ימים לפני שבת אמיר ואני החלטנו לעשות איזשהי פעולה שמטרתה על אף הפסקת ההפגנות בקיסריה, לייצר איזשהי פעילות סביב בית ראש הממשלה, בלי מפגינים. לשאלתך, הפעילות היא לשגר זיקוק באזור הדיונה, **הכוונה הייתה לשגר לאזור הדיונה, מערבית לבית איפה שיש מתחם הפגנות, שהמפגינים קוראים לזה הדיונה, בדיעבד שיגרנו את זה לא טוב**. את הזיקוקים אני השגתי מאנשים שנפטרים מהזיקוקים שלהם כי הם פגי תוקף".

(עפר דורון, 17.11.24, ש' 21)

5. עפר לא העריך שזה יגיע לבית:

"ש: אתה מכיר את הטווחים של הזיקוקים האלה

ת: אני מכיר, **אני לא הערכת שזה יגיע לבית**

ש: כלומר, שיגרת משהו שאתה יודע שהוא פג תוקף, ואתה לא יודע לאן הוא יכול להגיע

ת: לא הערכתי שמהמקום שבו ירינו יש סכנה שזה יגיע לבתים, אחרת הייתי מתרחק עוד יותר, בדיעבד זאת הייתה טעות."
(עפר דורון, 17.11.24, ש' 31-34)

6. הם התכוונו שהנורים יאירו מעל הדיונה :

"שאלה: מה לדעתך היה קורה אם הזיקוקים היו נופלים על מישהו מהמאבטחים או ממגב?
תשובה: אם הזיקוק הזה נופל על מישהו, זה עלול לסכן אותנו לא בוודאות אבל זה עלול לסכן אותנו. אנחנו עשינו טעות גדולה סיכנו אנשים. התכוונו שזה יהיה מעל הדיונה באזור לא מיושב והתרחקנו כדי שלא יהיה מעל לאזור המגורים. זה בכלל

לא קשור לבית אין דרך בעולם שמהמקום שבו היינו אפשר לשגר בכוונה לבית."
(עפר דורון, 17.11.24, ש' 94-101)

7. במסגרת שחזור שעפר ערך בשטח, ביום 19.11.24 - עפר התייחס לכך שתדרך לפני שיגור הנורים "מתדרכים שלא יורים על הבית, לא יורים לשכונת המגורים" (מונה 00:10).

8. יתר על כן, עפר הדגיש בחקירה כי שיגור נור תאורה לעבר בית ראש הממשלה מנוגד לרוח המחאה ומזיק לה:

"ש: אני אומרת לך שהמטרה הייתה לירות לעבר בית רוה"מ, ולא לעבר הדיונות כפי שאתה טוען, אחרת לא היה מועבר שום מסר, ואף אחד לא היה שומע על זה, ואז לא עשיתם בזה כלום בעצם
ת: לא הייתה כוונה לשגר לעבר בית רוה"מ, זה איננו מסר שאנחנו רוצים שיעבור, זה מנוגד לכל תפיסתנו שהיא בלתי אלימה, ופוגעת ברכוש, זה מסר שפוגע במחאה, זה מסר שברור מראש שיעצים בצורה מטורפת גל השמצות למחאה שמזיק לה."
(עפר דורון, 20.11.24, ש' 51-62)

9. ובהמשך:

"ש: בחקירה הקודמת אתה שרטטת את הנק בה עמדתם ושיגרתם את הזיקוק, עפ"י המפה והסימון, הרי שהמרחק בין המקום ששיגרתם לדיונות זה בערך כמאה חמישים מטר. אתה מהניסיון שלך, כאיש צבא, יודע שאין שום סיכוי כשמפעלים את הזיקוק הזה, זה עף רק מאה חמישים מטר.
ת: מה זה אומרת, הוא עף למעלה באוויר, בסדר גודל של אלף רגל גובה, ומשם יורד עם מצנח, זה אמור להביא אותה למאה, מאתיים מטר
ש: אתה יודע מתוקף ניסיוןך כי הזיקוק עף הרבה יותר רחוק, ואם רצית להעיף את זה לדיונות, אתה היית צריך להתמקם בני אחרת
ת: עובדתית טעות בדיעבד במיקום או בזווית השיגור, שנבע מתכנון לקוי, אני לא גאה בזה."
(עפר דורון, 20.11.24, ש' 70-72)

”ש : אני אומרת לך שמכל ההתארגנות הזאת, ובחירת הנקודה הספציפית ממנה שגרתם, וכן מהיכרותך את מיקום בית רוה”מ, אתם כיוונתם אל עבר בית רוה”מ ת : אם היינו רוצים לשגר אל בית רוה”מ לא היינו בוחרים את הנק’ הזאת, שלא רואים את הבית, ושהיא רחוקה ושהסבירות לפגוע בה בתכונות הבליסטיות ברקטה הפירוטכנית הזאת הוא נמוך ביותר, **והנקודה נבחרה בטעות, כדי להגיע לדיונה**. עובדתית שני זיקוקים שנורו באותו מקום, באותו זמן, נפלו מאה חמישים מטר אחד מהשני, **מה שמראה שאין יכולות לכוון במדויק רקטות כאלה**. עובדתית לא פחות הם עפו הרבה יותר רחוק ממה שהתכוונו, **והם נפלו בתוך השטח הבנוי שזה תקלה חמורה שלנו בביצוע**.”
(עפר דורון, 20.11.24, ש’ 82)

11. עפר חזר על כך שהנחה שלא לשגר את הנורים לכיוון הבתים :

”ש : מחומרי החקירה עולה כי אתה נתת לחברה ששיגרו את הזיקוקים הוראות בטיחות בטרם השיגור. איזה הוראות בטיחות נתת?
ת : לא להסתכל לתוך הזיקוק, **לא לירות לכיוון הבתים**, לירות בשישים מעלות, ולהחזיק את היד רחוקה מהגוף וזהו.
ש : איך אתה יודע את ההוראות האלה?
ת : אני לא, לא לירות לכיוון הבתים אני המצאתי את זה כי זה זיקוק של הים ואין הוראה כזו בשום מקום, ההנחיות לא להסתכל פנימה ולהחזיק רחוק מהגוף כמדומני רשום על הזיקוק, ובכל מקרה זה הוראות בטיחות בסיסיות בהפעלה של **אמצעי כזה, לירות בשישים מעלות נועד להביא את זה לכיוון הדיונה ולא לכיוון הבתים, מה שלא עזר, אבל בשביל זה זה נועד**.”
(עפר דורון, 24.11.24, ש’ 75-72)

12. עפר הסביר, כי התכלית של שיגור הנורים לעבר הדיונה הייתה לייצר מעין הפגנה במתחם ההפגנות הקבוע :

”ש : תגיד למה לא כיוונתן הפוך? עם הגב לבתים, כדי לירות לכיוון הים?
ת : כי זה לא היה מגיע לאזור הדיונה, **והפואנטה הייתה לייצר הפגנה באזור הדיונה**
ש : מה זה הדיונה הזאת בעצם? **למה היה חשוב להגיע דווקא לדיונה**
ת : הדיונה זה כינוי למתחם שבו עושים חלק מהפגנות מוצ”ש בקיסריה, והפגנות נוספות, המקום נמצא יחסית קרוב לבית רוה”מ, אפשר לכנס בו כמות גדולה של אנשים, כמה מאות, הוא **מקום בטוח להבערת אש**, ואנחנו נוהגים להבעיר שם **אש כחלק מהמחאות והוא מייצר אווירה הרבה יותר חזקה מאשר הפגנה ברחוב**, ולכן הפגנה נורמלית בקיסריה מתחילה ברחוב, לרוב באזור רחוב רוטשילד שם יש נאומים וזעם, וחלק מהקהל צועד משם בדרכים שונות לעבר הדיונה, ושם ממשיכים בזעם, ובאש ובווליום שמאוד גבוה, באמצעות מערכות הגברה, ולפעמים עזרים נוספים, כמו שלטים, לפידים, זיקוקים הכל לפני העניין, כל פעם משהו אחר. לשאלתך, הדיונה הזאת ידועה כמקום הזה, מתישהו מתחילת השנה, מאז שהתחילו

ההפגנות אחרי המלחמה".
(עפר דורון, 24.11.24, ש' 76-84)

13. עפר אישר שידע כי יש מאבטחים במתחם, ופעל כך שלא ייפגעו:

"ש: אתה היית צריך לדעת שגם אם אין נוכחות של של רה"מ, עדיין יש מאבטחים, כמו שראינו, הרי מי כמוך יודע שהבית לא נשאר ריק, העובדים האלה היו חשופים לפגיעה אפשרית

ת: ידעתי שיש מאבטחים, כמו שידעתי שיש תושבים בקיסריה ופעלתי כדי שלא יפגעו, והפעולה יצאה לא כמתוכנן.

ש: אני אגיד לך תאמת עופר, נראה כאילו כל הניסיון שלך פועל לטובתך כשאתה רוצה, אתה ימאי וכך ידעת את כיוון הרוח, אתה מכיר את הזיקוקים ולכן יודע שזה כביכול משמש לאור ולא לחום, אבל בפועל כל הניסיון שלך היה צריך גם לשמש אותך לדעת לא להפעיל את הזיקוק הזה לכיוון אזור מאוכלס, ולא להעמיד אנשים בסכנה אפשרית.

ת: אני עד היום, שבוע לאחר האירוע, לא מצליח להבין איך הגיעו הזיקוקים לאן שהגיעו. זה לא נותן לי מנוח בלילה, בכל ההערכות שלי ומניסיון עבר עם זיקוקים בדיונה שראיתי, זיקוקים שנורים מהאזור הוא אכן פרחו מעל הדיונה, אין לי אלא להצטער מאוד ולהתנצל מאוד על זה שעשיתי את הפעולה הזאת, היא לא יצאה כמו שתכננו והתכוונו, ולשמחתי לא גרמנו לשום נזק פיזי, ואני מצר על הלחץ ועוגמת הנפש שגרמנו למאבטחים, למאבטחת בבוטקה, לשוטרים, ולא פחות מכך להססת השב"כ ויאחבל מהמשאבים שנדרשו להשקיע השב"כ ויאחבל סביב הפעילות השגויה שעשינו".

(עפר דורון, 24.11.24, ש' 134-136)

14. נפנה גם לעדותו של גל דורון במשטרה - "רצינו שזה יהיה לכיוון הדיונה אבל לא לכיוון הבתים", (19.11.24, ש' 20-25); "כיוונו לאיזור של דיונה וחול" (19.11.24, ש' 35-38); "לא רצינו ולא דמיינו שזה יכול ליפול בבתים, ובטח שלא בתוך בית רה"מ. לא התכוונו לסכן אף אחד. רצינו שזה ייפול בדיונה" (19.11.24, ש' 45-48); "היינו כמה מאות מטרים מאזור מיושב, חשבנו שזה מספיק" (27.11.24, ש' 48-72).

עדותו של אמיר שדה במשטרה - "עופר ואיתי התחילו לדבר על איך לכוון את הזוית כדי שזה יגיע לדיונה" (18.11.24, ש' 48-51); "המחשבה היתה שזה ייפול בדיונה" (18.11.24, ש' 84); "זה אכן חמור מאוד שזה נפל למיקומים שציינת, זה לא כוון לשם. לא פיזית ולא רעיונית" (18.11.24, ש' 96); "הרעיון היה לירות זיקוק שיפול בדיונה" (24.11.24, ש' 31); "הוויכוח בין איתי לעופר היה כדי להגיע לדיונה ושלא יפול בשטח המיושב אלא רק בדיונה" (24.11.24, ש' 85-88).

עדותו של איתי יפה - "לירות זיקוק בדיונה בשבת כדי להזכיר שאנחנו פה" (18.11.24, ש' 20); "סוג של הפגנה אבל זה רק היה כוונה לשגר זיקוק ימי מעל חולית קיסריה וכל המעשים שעשינו היו במטרה שזה יהיה לחולות [...] התכנית הייתה שזה יפול בחולות" (24.11.24, ש' 28-52); "כיוון שלא הייתה לנו שום כוונה שהזיקוק יגיע לבית רה"מ אז העובדה שיש שם מאבטחים לא רלוונטי כי זה היה צריך ליפול לחולות" (24.11.24, ש' 134).

15. כפי שעולה אפוא בבירור מהעדויות, הזיקוקים שוגרו לעבר הדיונה תוך הדגשה מפורשת שלא לשגרם לעבר הבתים בשכונה.
16. מעבר לכך, כפי שנפרט בהמשך, מהעדויות ומחוות הדעת בתיק עולה, כי שייריו של הנור אמורים להגיע לקרקע **כשהם כבויים וקרים** (הנור דולק בשמיים במשך כ-40 שניות ודועך מעצמו).
17. ועוד חשוב להדגיש, כפי שעולה מהעדויות, כי נורים כאלה שוגרו מספר לא מבוטל של פעמים בהפגנות, כולל בקיסריה (וגם במשחקי כדורגל), ומעולם לא תועד מקרה של נור תאורה שגרם לנזק כלשהו.
18. על רקע האמור לעיל, **אין בסיס לטענת המאשימה** כאילו "המשיבים מודים בזריקת הנורים לכיוון בית ראש הממשלה" (ס' 3 לבקשה להארכת מעצר עד תום הליכים), או לטענה, שעלתה שוב ושוב בטיעוני המאשימה בעל פה ובכתב, כאילו "הנורים שוגרו לעבר בית ראש הממשלה" (עמ' 8 לטיעון המאשימה חלק א') ובוודאי לא לטענה כאילו "מדובר במעשה שהיעד שלו הוא בית ראש הממשלה" (עמ' 10 לטיעון המאשימה חלק א').
19. גם ניסיון המאשימה להטיל ספק בעדות עפר לפיה הנורים שוגרו לעבר הדיונה ולא צפו שהנורים יגיעו עד לבית ראש הממשלה, אין לו בסיס.
20. כך, טענת המאשימה כאילו מדובר בנורים שאין עליהם שליטה (ס' 10 לטיעון המאשימה חלק ב') - **אינה מבוססת על חומר הראיות**. ראשית, לא ניתן לאחוז טענה זו משני קצותיה - גם להתיימר לטעון שהנורים כוונו לעבר בית ראש הממשלה וגם להשתמש בטענת "היעדר שליטה על הכיוון" בניסיון לשלול את דברי עפר שהנורים כוונו לעבר הדיונה.
21. יתר על כן, הטענה כאילו "אין שליטה" על הנורים - שגויה מבחינה עובדתית. בהתאם לעדותו של עופר בן עזרא (העד היחיד שנדרש לסוגיה), אמנם **קשה לדייק את מיקום הנפילה** (עופר בן עזרא, 24.11.24 - 114-116) - אך הדבר רחוק מהתיאור בדברי המאשימה כאילו מדובר בנורים "חסרי שליטה" לחלוטין. מכל מקום, חשוב לציין כי הדיונה היא **מתחם הפגנות גדול, ולא נדרש דיוק** כדי לכוון שהנורים ינחתו בדיונה.
22. בדומה לכך, גם אין בסיס לטענת המאשימה כאילו טווח השיגור של הנורים - של 300 מטרים תואם את המרחק מנקודת השיגור לבית ראש הממשלה (ס' 6 לטיעון המאשימה חלק ב'). זאת, כיוון שלפי חוות הדעת בחומר החקירה וכפי שהמאשימה עצמה מציינת בהמשך המסמך, 300 מטר הוא טווח השיגור של הנורים **לגובה ולא למרחק מנקודת השיגור**: "נור התאורה עף לגובה של כ-300 מטר..." (שם, ס' 18).
23. **משכך, אין בחומר החקירה ראיה לסתור את דברי עפר כי הנורים כוונו לעבר הדיונה ובזמן אמת עפר העריך שהם לא יגיעו עד לבית ראש הממשלה.**

ב. נפילת הנורים במתחם בית ראש הממשלה בעודם דולקים הינה תקלה לא מכוונת

24. למרות אמצעי הזהירות שננקטו, אירעה בענייננו **תקלה כפולה**:
- (א) הנורים הגיעו לאזור אחר מזה שהתכוונו אליו - בית ראש הממשלה ועמדת המאבטחת בהמשך הרחוב.
- (ב) הנורים הגיעו לקרקע **בעודם בוערים**.

25. אך חשוב להדגיש - **למרות התקלה**, כמו במקרים האחרים בהם נורים כאלה נורו בהפגנות, **גם הפעם איש לא נפגע ולא נגרם נזק**. ולא בכדי. בהמשך נראה כי גם לא היה פוטנציאל לגרום לנזק בנסיבות ענייננו.

26. זה אכן אירוע **שתוצאתו לא טובה**.

27. עפר דורון היה הראשון להבין זאת, והוא לקח אחריות על התוצאה והביע חרטה מלאה כבר בחקירה.

28. נבקש להפנות בעניין זה למקומות הרבים בהם הדברים נאמרו בחקירה, ובין היתר:

”ש: יש לך משהו להוסיף?”

ת: לא לי, ולמיטב הערכתי לשותפי לפעולה לא הייתה כוונה, רצון, או שאיפה, לפגוע בראש הממשלה או משפחתו, או ביתו. שניים, לא הייתה לנו כוונה לסכן אנשים או רכוש, והשתדלנו להימנע מכך, הכוונה הייתה לייצר אקט הפגנתי ללא מפגינים, בסביבת בית ראש הממשלה, התכנון היה גרוע, הביצוע היה גרוע, והתוצאה רעה מאוד בהיבט האפקט שהיא יצרה, לא יצרה נזק מהותי, פיזי, אבל כן יצרה נזק תודעתי קשה, שפוגע במדינה, במחאה, ומנוגד לכל עקרונותינו ותפיסותנו. הפעילות שלי נובעת מחשש עמוק לגורל המדינה, כתוצאה מהתהליכים שמתרחשים במדינה, ומהערכתי שהמשך התהליכים המתקיימים מוביל לסיכון מהותי על עצם קיום המדינה, על כן פעלתי בפעילות מחאה מתגברת במטרה לנסות לבלום את התהליכים המתרחשים ולהציל את המדינה. אינני מתכוון להפעיל יותר זיקוקים בשום מפגן הפגנתי לאור הבנתי את הבעיה בשליטה בתוצאה ובסיכון האפשרי ואני מתכוון לפעול להניא אחרים מלעשות כן. **במקרה הנ"ל טעיתי טעות חמורה בשיקול הדעת, שיצר סיכון לאנשים ורכוש שלשמחתי לא התממש, ויצר אפקט תודעתי שפוגע במדינה, ואני מצר על כך צער עמוק, לוקח על עצמי אחריות מלאה למעשי, ובכוונתי להפיק לקחים מהותיים על עצם המחאה שלי, ולוודא שאיננה מסכנת ואיננה חורגת מגבולות הלגיטימיות**.”

(עפר דורון, 19.11.24, ש' 114)

29. וגם:

”אני עד היום, שבוע לאחר האירוע, לא מצליח להבין איך הגיעו הזיקוקים לאן שהגיעו. זה לא נותן לי מנוח בלילה, בכל ההערכות שלי ומניסיון עבר עם זיקוקים בדיונה שראיתי, זיקוקים שנורים מהאזור ההוא אכן פרחו מעל הדיונה, **אין לי אלא להצטער מאוד ולהתנצל מאוד על זה שעשיתי את הפעולה הזאת, היא לא יצאה כמו שתכננו והתכוונו, ולשמחתי לא גרמנו לשום נזק פיזי, ואני מצר על הלחץ ועוגמת הנפש שגרמנו למאבטחים, למאבטחת בבוטקה, לשוטרים, ולא פחות מכך להסטת השב"כ ויאחבל מהמשאבים שנדרשו להשקיע השב"כ ויאחבל סביב הפעילות השגויה שעשינו**.”

(עפר דורון, 24.11.24, ש' 134-136)

30. וגם:

”ש: יש לך משהו להוסיף?”

ת: אינני מקטין מחומרת המעשה, בכך שבסופו של תהליך נחתו שני זיקוקים בוערים בבית רוה"מ יליד הבוטקה, **כל כוונתנו הייתה לייצר פעולת מחאה עם שני זיקוקים מעל הדיונה**. לא הייתה ולא תהיה לי ולמי משותפי כוונה לפגוע באדם או ברכוש, בוודאי לא סמל שלטון כלשהו, או כל גורם שהוא שהמחאה מתנגדת אליו או פועלת מולו, צר לי עמוקות, על הלחץ שגרמתי לכל המעורבים, ועל המשאבים היקרים מאוד שהושקעו בחקירה".
(עפר דורון, 24.11.24, ש' 145-146)

ג. עבירת ניסיון ההצתה - חסרת בסיס משפטי וראייתי

1. היסוד העובדתי - אין בסיס לכאורי לטענה כי בכוחם של הנורים לגרום שריפה בנסיבות ענייננו, בוודאי לא כאפשרות קרובה לוודאי

31. באשר לפוטנציאל המסוכנות של הנורים ויכולתם לגרום לשריפה, נטען בכתב האישום שמדובר בפוטנציאל של אפשרות קרובה לוודאי:

"19. [...] הנאשמים עשו האמור כשהם מודעים לאפשרות שמעשיהם עלולים לגרום להבערת אש באזור מאוכלס ובכלל זה באזור בית ראש הממשלה או בסביבתו, כאפשרות קרובה לוודאי, וכשהם נוטלים סיכון בלתי סביר לאפשרות גרימת תוצאה זו".

32. כתב האישום מייחס אפוא, מבחינה עובדתית - כי שיגור הנורים היה בו כדי לגרום להבערת אש באזור מאוכלס כאפשרות קרובה לוודאי.

33. להוכחת הטענה, פנו רשויות החקירה למספר מומחים, שהרי מדובר בשאלה של מומחיות.

34. כפי שנראה ונפרט, אף אחת מחוות הדעת לא מבססת, ולו באופן לכאורי, כי בנסיבות ענייננו ובאופן שבו שוגרו הנורים, היה פוטנציאל להבערת אש, ובוודאי לא כאפשרות קרובה לוודאי.

35. בהקשר של פוטנציאל הנור לגרום לשריפה, הפנתה המאשימה בטיעוניה למספר חוות דעת (עמ' 8 לטיעון המאשימה חלק א', ללא ציטוטים או הפניות וס' 18 ו-19 לטיעון המאשימה חלק ב').

36. בטיעון המאשימה הושמטו חלקים מהותיים מתוך חוות הדעת האמורות, השוללים את תזת המאשימה באשר לפוטנציאל הנורים לגרום לשריפה בנסיבות ענייננו.

37. לנוחות בית המשפט הנכבד, ריכזנו להלן את כלל האזכורים וההתייחסויות הרלוונטיות בחוות הדעת האמורות לשאלת פוטנציאל הנורים לגרום לשריפה, באופן מלא, ללא כל השמטות.

38. נדגיש, כי במסגרת הטיעון להיעדר ראיות לכאורה, ולצורך הדיון, נתייחס לראיות, ובכלל זה לחוות הדעת, על פניהן. לא נחלוק על תוכן אלא נטען על פיהן.

(1) עדותו של מר עופר בן עזרא (24.11.24):

39. בסעיף 18 לטיעון המאשימה חלק ב', הפנתה המאשימה לעדותו של מר עופר בן עזרא, תוך ציון, בהקשר של פוטנציאל הנור לגרום לשריפה כי - "עד נשאל מה עשוי לקרות באם הנור נופל לפני שהסתיימה התאורה והשיב כי באם הנור נופל באזור עם דברים דליקים כגון גזים, חומר בערה כזה או אחר, הוא יכול לגרום לדלקה".

40. אלא שהתמונה שהוצגה בטיעון המאשימה חלקית ומטעה, שכן הושמטו התייחסויות מפורשות של העד השוללות את תזת המאשימה.
41. בהקשר של פוטנציאל הנורים לגרום לשריפה, אמר מר בן עזרא בעדותו את הדברים הבאים:
 "שאלה: האם ככלל פצצת התאורה נוחתת כשהיא עדיין בוערת? ובאיזה שלב הבערה אמורה להפסיק?
 תשובה: לא, פצצת התאורה בוערת כ-40 שניות באוויר ונכבת באוויר טרם הגעתה לקרקע והיא מגיעה לקרקע כשהיא כבר כבויה".
 (עופר בן עזרא, 24.11.24, ש' 35-38)
42. העד אמר כי במגע עם חומרים דליקים כגון גזים או חומרי בעירה - הנור יכול לגרום לדליקה:
 "שאלה: ככל שפצצת התאורה נופלת לפני שהסתיימה התאורה, למה הדבר עלול לגרום
 תשובה: אם הנור נופל באיזור עם דברים דליקים כגון גזים חומר בערה כזה או אחר אז הוא יכול לגרום לדליקה האם יורים בצורה ישירה לכיוון בן אדם אז יכול לגרום נזק רב לאותו אדם...".
 (עופר בן עזרא, 24.11.24, ש' 45-47)
43. מיד בהמשך מר בן עזרא הבהיר כי אם הנור נופל במקום ללא חומר דליק אזי לא תהיה דליקה:
 "שאלה: מה המשמעות של זיקוק שהוא פג תוקף מבחינת יכולת השימוש או מבחינת הסיכון שהוא מהווה
 תשובה: זה עלול להתפוצץ ביד, היה אירוע כזה בטבריה וזה פגע לאותו אדם באצבעות, זה יכול להעיף את האצבעות, ואם הוא תקול והוא נופל במקום עם חומר דליק אז הוא יכול להצית את אותו מקום ואם הוא נופל במקום ללא חומר דליק אז לא תהיה דליקה".
 (עופר בן עזרא, 24.11.24, ש' 70-74)
44. מר בן עזרא נשאל באופן ספציפי - לגבי האפשרות לגרום לאש בשכונת מגורים - והוא חזר והבהיר בצורה מפורשת שגם במקרה כזה, אם הנור נופל באיזור ללא חומר דליק אז לא תהיה דליקה:
 "שאלה: ככל שפצצת תאורה כזו אינה מופעלת ביס, אלא בשטח מיושב, למה זה עלול לגרום? מה הסכנה הכרוכה בכך.
 תשובה: אז הוא יכול להצית את אותו מקום אם יש שם חומר דליק ואם הוא נופל במקום ללא חומר דליק אז לא תהיה דליקה.
 שאלה: האם ישנם חומרים שבמגע עם התרכובת בתוך הזיקוק עלולים להתלקח או לגרום לפיצוץ?
 תשובה: אני לא מכיר ולא מבין בין תרכובות של חומרים ועם זאת אחרי 50 שנה במקצוע אני לא מכיר מקרים שמהם הפירוטכניקה היא הטריגר".
 (עופר בן עזרא, 24.11.24, ש' 80-86)
45. מר בן עזרא הדגיש כי ב-50 שנות ניסיונו במקצוע, הוא מעולם לא נתקל במקרה שבו פירוטכניקה הייתה טריגר לשריפה.

46. ובהמשך :

"שאלה : האם דווחו אירועים בהם נגרמו נזקים לגוף או לרכוש כתוצאה משימוש בפצצת תאורה ימית
תשובה : בשמונה שנים כמנהל האגף לא קיבלתי דיווח ועוד 12 שנים כמפקח גם לא קיבלתי דיווח וגם כחובל לא נתקלתי בדבר כזה".
(עופר בן עזרא, 24.11.24, ש' 95-98)

47. על רקע עדות מר בן עזרא, לפיה "פצצת התאורה בוערת כ-40 שניות באוויר ונכבת באוויר טרם הגעתה לקרקע והיא מגיעה לקרקע כשהיא כבר כבויה (עופר בן עזרא, 24.11.24 ש' 35-38)" - הרי שהעובדה שבענייננו הנורים נפלו לקרקע בעודם דולקים, היא תקלה - לא צפויה ולא מתוכננת.

48. הדברים תומכים בגרסתם הברורה והעקבית של המשיבים, כי היה מדובר בתקלה.

49. יתר על כן, לפי עדותו של מר בן עזרא, גם בנסיבות בהן הנור נופל לקרקע בעוד דולק, הרי שלפי מר בן עזרא, "אם הוא נופל במקום ללא חומר דליק אז לא תהיה דליקה" (עופר בן עזרא, 24.11.24, ש' 80-86). מר בן עזרא פירט דוגמאות של חומרים דליקים "כגון גזים חומר בערה כזה או אחר" (עופר בן עזרא, 24.11.24, ש' 45-47). אין טענה שבענייננו הנורים נפלו באיזור של חומרים דליקים.

50. לבסוף, מר בן עזרא העיד - "אני לא מכיר ולא מבין בין תרכובות של חומרים ועם זאת אחרי 50 שנה במקצוע אני לא מכיר מקרים שמהם הפירוטכניקה היא הטריוגר" (עופר בן עזרא, 24.11.24, ש' 80-86).

51. ואכן - אנחנו עוסקים באירוע תיאורטי שאין לו שום תקדים. נציין, כי למיטב ידיעתנו ובדיקתנו, לא מוכרים מקרים שבהם פרצה אש כתוצאה משימוש בנורי תאורה, אף שנעשה בהם שימוש תדיר בהפגנות, מגרשי כדורגל וכדומה.

52. על יסוד עדות זו של מומחה המאשימה, על פניה, אין בסיס ולו לכאורי לטענה בכתב האישום כאילו היה צפוי כאפשרות קרובה לוודאי, כי כתוצאה משיגור הנורים תיגרם שריפה, ולמעשה טענה זו אף הופרכה.

53. זאת, כבר במישור אי התקיימות היסוד העובדתי הנדרש ועוד מבלי שנזדקק להיעדרו המוחלט של ביסוס ליסוד הנפשי.

(2) חוות הדעת של ירון מור מנכ"ל חברת זיק די נור מיום 21.11.24

54. המאשימה מתייחסת לחוות דעת זו בסעיף 19 לטיעון המאשימה חלק ב'. אלא שגם מהתייחסות זו, הושמטו חלקים מהותיים מחוות הדעת ובראשם הקביעה כי בדרך הפעולה הרגילה של הנור הוא אמור להגיע לקרקע קר, כפי שנפרט מתוך חוות הדעת.

55. באשר לאופן הפעולה הכללי, ציין מר מור, כך :

"הפריט משוגר לגובה של כ-300 מטר ובשיא הגובה פותח מצנח ומפעיל אבוקה פירוטכנית המפיצה אור בעוצמה חזקה של 30,000 נרות על מנת שיראו למרחק רב. יש מצנח על מנת שיוכל לשהות באוויר ולסמן מיקום.
הפריט בוער כ 40 שניות".

(ירון מור, 21.11.24, ס' א)

56. מר מור התייחס לסכנת הפעלת הנור באיזור של שמנים ודלקים :
 "על פי הוראות היצרן [...] :
 (13) הפעלת הרקטה באזור של שמנים ודלקים מסוכנת קיימת סכנת שרפה".
 (ירון מור, 21.11.24, ס' ו-13)
57. המומחה התייחס לחומר הפירוטכני עצמו :
 "בנוסף, החומר הפירוטכני הבוזר שמיועד לסימון, בוער בטמפרטורה של מעל 1000 מעלות צלסיוס ועלול לגרום לשריפה וכווית קשות".
 (ירון מור, 21.11.24, ס' ח)
58. עם זאת, בפועל, לפי חוות הדעת - לפי דרך הפעולה הרגילה של הנור - הוא מגיע לקרקע קר :
 "מה רמת סיכון ההתלקחות אם הפריט נופל בשטח עירוני/בית מגורים.
 במידה ולא הסתיים זמן הבעירה, הפריט עלול לגרום לשריפה.
 במיה והפריט סיים את זמן הבעירה - הוא יגיע לקרקע קר".
 (ירון מור, 21.11.24, ס' יב')
59. לבסוף -
 "יג. עם אילו חומרים שפריט הסימון יבוא במגע, עלולה להיות החמרה בתוצאה
 בסכנה או שיכולה לגרום לפיצוץ מאסיבי.
 כל חומר דליק אחר".
 (ירון מור, 21.11.24, ס' יג')
60. מדובר אפוא בנור שדולק באוויר במשך 40 שניות (ירון מור, 21.11.24, ס' א), ומגיע לקרקע לאחר שסיים את זמן הבעירה - כשהוא קר (ירון מור, 21.11.24, ס' יב').
61. גם לפי חוות דעת זו, במצב פעולה רגיל, הנור אינו מהווה סכנת שריפה.
62. חלק זה בחוות הדעת הושמט לחלוטין מטעון המאשימה.
63. יתר על כן, לפי חוות הדעת האמורה, גם אם הנור מגיע לקרקע בוער, "הפריט עלול לגרום לשריפה"
 (ירון מור, 21.11.24, ס' יב'), וכפי שעולה מחוות הדעת, במקרה שמדובר "באזור של שמנים ודלקים"
 (ירון מור, 21.11.24, ס' ו-13).
64. כלומר, גם לפי חוות דעת זו, אין בסיס, ולו לכאורי, לטענה בכתב האישום כאילו אפשרות של שריפה הייתה אפשרות קרובה לוודאי.
- (3) מסמך ראשוני בנושא חוות דעת של מעבדת חבלה דרום - 27.11.24**
65. לבקשת גורמי החקירה, צויין בהתייחסות הראשונית, כך :
 "ב. עד היום חו"ד שנדרשו בנושא פריטים מסוג אלו (רקטה ידנית-סימון ימי)
 דיברו על מסוכנות הפריט בעת פעולתו.

- ג. לציין כי עפ"י ספרות ידועה ותכן מקצועי, פריט מסוג זה בוער כ-40 שניות תוך שהוא משוגר לגובה של כ-300 מטר.
- ד. הפריט נועד לסימון מצוקה בעת השהות בים.
- ה. פריט מהסוג הנ"ל מכיל בין היתר מגנזיום כחומר הבעירה. חומר מסוג זה בוער בטמפרטורות גבוהות מאוד, יכול להצית אמצעים שונים בעת מגע או קרבה לאלמנטים אלו.
- ו. **בכדי לבחון את טמפרטורת הבעירה, היכולת להבעיר אלמנטים שונים, משך זמן בעירה סופי ונתונים נוספים, יש צורך בביצוע ניסוי מקצועי שיעמוד בבית משפט".**

66. מחוות הדעת עולה, כי ההתייחסות לחומר שהנור מכיל, כגון מגנזיום ותכונותיו - נעשו במנותק משאלת פעולתו של הנור, כלומר, על יסוד התכונות של החומר ולא פוטנציאל הבעירה בעת פעולה. מסיבה זו, ועל מנת להתייחס לפוטנציאל הנור להבעיר אלמנטים שונים, דרוש ניסוי. דהיינו, למרות היות המגנזיום חומר בעירה, לא ניתן לחוות דעה לגבי הפוטנציאל של הנור להבעיר אלמנטים שונים בעת פעולתו - ללא ניסוי.

67. ניסוי כזה לא התקיים.

68. גם בחוות דעת זו, אין אפוא כדי לבסס את טענת המאשימה בכתב האישום באשר לפוטנציאל הנור לגרום לשריפה.

חוות דעת נוספת שהושמטה מטיעון המאשימה

69. לצד חוות הדעת אליהן התייחסה המאשימה בטיעונה, ואשר אינן מבססות את טענתה, גם לא לכאורה, המאשימה לא כללה בטיעון שהגישה התייחסות לחוות דעת נוספת המצויה בחומר החקירה.

(4) חוות דעת של מומחה תיאורטית מעבדת חנ"ם וחקירת הצתות - 27.11.24

70. המומחה התבקש להתייחס לשאלות הבאות:

באמצעות הדוא"ל המשטרתי, בקשה להתייחסות המעבדה לשתי תמונות עליהן מופיעה רשימת החומרים המיוחסת לזיקוקים ימיים.

המיייל עם הבקשה והתמונות מצורפות לתיק העבודה שלי, מצ"ב המלל הנלווה לבקשה:

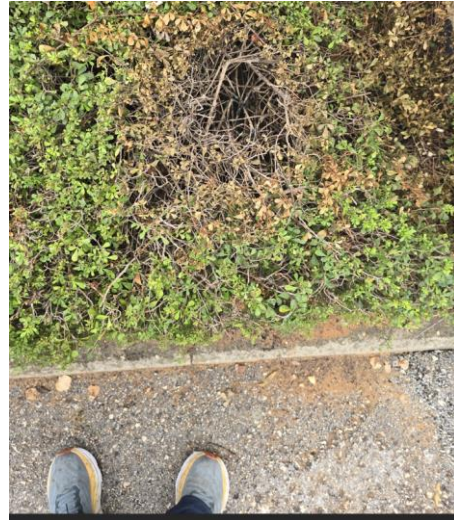
"נדרשת התייחסות מומחה דליקים \ חומרים לנושאים הבאים:

1. האם התרכובת הנ"ל יוצרת אור או חום? או גם וגם.
 2. האם מדובר בחומר שיכול לבעור ולהבעיר דברים\חפצים שהוא בא איתם במגע?
 3. באילו תנאים הוא בוער?
 4. האם יכול לבעור להבעיר ולגרום לבעירה בנחיתה עם מפגש ב "בד יוטה", צמחייה.
- להלן התייחסותי עפ"י הספרות המקצועית".

71. ביחס לשאלה הראשונה, המומחה השיב:

"משנה לסעיף 1: תערובת פירוטכנית משמשת להשגת אפקטים של חום, אור, קול ועשן".

72. כבר עתה ייאמר, לפי חוות הדעת, כי האפקטים הפירוטכניים האמורים - אינם כוללים "אש".
73. לשאלות הנוספות, המתייחסות **לפוטנציאל הנור לגרום לשריפה** - המומחה השיב:
- "לא בתחום המומחיות שלי".**
74. על רקע העובדה שמומחה להצתות ממעבדת חנ"ם וחקירת הצתות מעיד ששאלת פוטנציאל הנור לגרום לשריפה אינה בתחום המומחיות שלו - לא ניתן לטעון ולו לכאורה שהנור יכול לגרום לשריפה, ובוודאי שלא כאפשרות קרובה לוודאי.
- 2. אין כל בסיס בחוות הדעת וביתר חומר החקירה לטענה בכתב האישום כאילו מדובר ב"גוף תבערה הפולט אש"**
75. בחינת חוות הדעת בחומר החקירה מעלה, כי הנטען בסעיף 10 לכתב האישום, כאילו "בעת פעולת שיגור הנור, משוגר גוף תבערה הפולט אש ועשן אדום" - אין לו בסיס בחומר הראיות.
76. גם בטיעונה בעל פה של באת כח המאשימה, חזרו המילים "תבערה" ו"אש" מספר פעמים כחלק מתיאור פעולת נור התאורה ("משוגר גוף תבערה הפועל אש", 11.12.24, עמ' 10 ש' 19; "מדובר בכלי שהוא אש", עמ' 10 ש' 26-27; וגם בעמ' 8 לטיעון המאשימה בכתב חלק א').
77. נראה כי בשימוש במילים "גוף תבערה הפולט אש" ביקשה המאשימה לייצר רושם כאילו מדובר בכלי שמיועד להצית אש או להתלקח בקלות, דוגמת בקבוק תבערה או בלון תבערה.
78. אלא שהצגה זו אינה תואמת את מהותו של הנור כעולה מחומר הראיות ומעדויות המומחים של המאשימה עצמה. כפי שעולה מחומר הראיות - נור התאורה הימי מיועד ליצירת אור או אותות זיהוי, והוא אינו גוף תבערה שמטרתו יצירת אש או שימוש כגורם הצתה.
79. המונח "גוף תבערה הפולט אש" אינו נזכר באף אחת מחוות הדעת מטעם המאשימה, ולא בכדי.
- 3. העובדה שלא נגרם נזק בפועל ואף לא נותרו סימנים של ממש תומכת בהיעדר פוטנציאל לגרום לשריפה**
80. עובדה היא, שהלכה למעשה, גם לאחר שהתרחשה התקלה והנורים הגיעו לקרקע בעודם דולקים - לא פרצה אש במוקדי הנפילה של הנורים, לא בחצר הקדמית בבית ראש הממשלה ולא בשיח שליד ביתן האבטחה.
81. בפועל אף לא נגרם כל נזק, ולא נותרו סימנים (למעט חריכה קלה בעלי השיח שלצד הביתן).
82. כך נראה השיח שליד הביתן ביום שלמחרת, לאחר שהנור דלק בו במשך כ-40 שניות, ודעך מעצמו (לאחר שהנור כבר דעך, הופעל כלפיו מטף).

83. זוהי תמונה מאותו יום של קיר הביתן, ביחד עם השיח:

84. ניתן לראות בתמונות חריכה קלה של עלים בשיח. קיר הביתן נותר נקי וללא סימנים.

85. לגבי הנור שנפל בחצר הבית, מתוך סרטון הווידאו שהציגה המאשימה ניתן לראות שלאחר שהנור כבה, לא נותרו סימנים.

4. **היסוד הנפשי - אין בסיס בחומר החקירה לצפיה שתפרוץ שריפה כאפשרות קרובה לוודאי**
86. בהקשר לעבירת ניסיון ההצתה, נטען בכתב האישום כי היסוד הנפשי של הנאשמים ביחס לאפשרות הבערת אש באיזור מאוכלס היה - צפיה כאפשרות קרובה לוודאי ביחד עם נטילת סיכון בלתי סביר ביחס לאפשרות גרימת תוצאה זו:
27. הנאשמים, בצוותא חדא, ניסן לשלח אש במזיד בדבר לא להם, בכך ששיגרו את הנורים כשהם מודעים לאפשרות שמעשיהם עלולים לגרום להבערת אש באזור מאוכלס ובכלל זה באזור בית ראש הממשלה או בסביבתו, כאפשרות קרובה לוודאי, וכשהם נוטלים סיכון בלתי סביר לאפשרות גרימת תוצאה זו."
87. מאחר שמדובר בעבירת ניסיון, נדרש מבחינת היסוד הנפשי כי העושה יעשה את המעשה **במטרה לבצע את העבירה** (ס' 25 לחוק העונשין), כלומר, נדרש יחס חפצי של **כוונה ביחס לתוצאה - הבערת אש**.
88. אלא שהמאשימה טוענת באופן מפורש בטיעון בכתב (חלק א' עמ' 9) - שהנאשמים **לא התכוונו לפגוע באדם או ברכוש**:
- "המאשימה לא טוענת כי הנאשמים התכוונו לפגוע באדם או ברכוש - המאשימה טוענת שהמעשה נעשה תוך מודעות לסיכון שבמעשה זה הן לאדם והן לרכוש כנדרש בעבירות אלה".
89. ובהמשך היא טוענת (טיעון המאשימה חלק א' בעמ' 10):
- "הנאשמים שיגרו את הנורים כשהם מודעים לאפשרות שמעשיהם עלולים לגרום להבערת אש באזור בית ראש הממשלה או בסביבתו, זאת כאפשרות קרובה לוודאי, וכשהם נוטלים סיכון בלתי סביר לאפשרות גרימת תוצאה זו. חוק העונשין קובע את "הלכת הצפיות" כתחליף לכוונה או למטרה - בעבירות שדורשות כוונה של נאשם לגרום לתוצאת עבירה, הכלל אומר שאם האדם ראה מראש אפשרות קרובה לוודאי שמעשיו יביאו לתוצאה מסויימת (במקרה זה שריפה), אפשר להרשיע אותו גם אם לא התכוון בפועל לגרום לתוצאה זו...".
90. מדובר בהצגה מעוותת של הלכת הצפיות, שהיא תחליף מהותי לכוונה, ולטעמנו - לא בכדי.
91. לפי חוק העונשין -
- "20(ב) לענין כוונה, ראייה מראש את התרחשות התוצאות, כאפשרות קרובה לוודאי, כמוה כמטרה לגרמן".
92. נדגיש, כי לטענת המאשימה - היחס החפצי של הנאשמים ביחס לגרימת התוצאה של הצתה - **היה של קלות דעת**:
- "לגבי ניסיון ההצתה, אנחנו באים ואומרים שהם היו מודעים לאפשרות אפשרות גרימת התוצאה הזו כאפשרות קרובה לוודאי, אפשר להחיל פה את הלכת הצפיות על המטרה להצית, זו קלות דעת לאפשרות גרימת התוצאה".
- (פרוטוקול הדיון מיום 11.12.24, עמ' 11 ש' 21-23)

93. ראו גם עמ' 9-10 בטיעון המאשימה חלק א'.
94. המאשימה אף ציינה בפירוש בטיעון בכתב, שמגרסת הנאשמים עולה כי **ניסו למזער את הנזקים והיו קלי דעת** - כך היא מאפיינת את היסוד הנפשי: (טיעון המאשימה חלק ב' ס' 30):
- "30. כלל גרסאות המשיבים בהקשר זה, מביאים לכדי מסקנה בדבר מודעות לסיכון, היערכות שנועדה לשיטתם למזער נזקים, אך בד בבד ירי נורים אל עבר אזור מאוכלס כשאין יכולת אמיתית לדעת היכן ינחת הנור, באיזה מצב בערה, באם יבוא במגע עם חומר דליק, או ייפול ויפגע ישירות כאנשים הנמצאים באזור. **קרי לקיחת סיכון לפגיעה וגרימת נזק לאדם, מתוך קלות דעת במחשבה שהנזק לא יתממש**".
95. זוהי בדיוק ההגדרה של קלות דעת לפי חוק העונשין -
- "20(א)(2)(ב) קלות דעת - בנטילת סיכון בלתי סביר לאפשרות גרימת התוצאות האמורות, מתוך תקווה להצליח למנען".
96. אין ספק שאדם לא יכול להיות בו זמנית קל דעת ביחס לאפשרות גרימת תוצאה, תוך תקווה להצליח למנוע אותה - ובמקביל להתכוון להתממשותה. כך גם ביחס להלכת הצפיות - לא ניתן מצד אחד לומר כי אדם לקח סיכון לאפשרות התממשות התוצאה, תוך שקיווה להצליח למנוע אותה, במקביל לטעון כי צפה התרחשות התוצאה כאפשרות קרובה לוודאי.
97. על פני הדברים, **ולשיטת המאשימה עצמה - עצם טענת המאשימה כי הנאשמים היו קלי דעת, בשילוב האמירה כי לא הייתה להם כוונה בפועל לגרום לנזק - מובילה למסקנה הברורה כי לא ניתן לייחס להם כוונה לגרימת הצתה - גם לא באמצעות תחליף הכוונה של הלכת הצפיות**.
98. יתרה מכך, לפי חומר הראיות עצמו גם לא ניתן להחיל על הנאשמים את הלכת הצפיות, שכן אין בסיס עובדתי בחומר לטענה כאילו הייתה להם צפיה שתפרוץ שריפה כאפשרות קרובה לוודאי. בהקשר זה הציגה המאשימה בטיעון בכתב חלק א' סיכום עדויות הנאשמים, לא כציטוטים מדויקים אלא כפרפראזות של המאשימה.
99. למעשה, המאשימה אף אינה טוענת כך בטיעון בכתב מטעמה. בטיעון המאשימה עצמו מוצגת התייחסות המשיבים לסיכונים כתוצאה משיגור הנורים כך: "החשודים מתארים הסתברות סטטיסטית נמוכה"; "הסיכוי להתלקחות אפסי"; "סיכוי מזערי לשיטתם שהנור ייפול בוער" (טיעון המאשימה חלק א' עמ' 9).
100. על יסוד כך, טוענת המאשימה (חלק א' עמ' 9-10) כי -
- "...אזי ברור כי מדובר בסיכון בלתי סביר הן לרכוש והן לפגיעה חמורה בחיי אדם, ובכך מתממש רכיב הסיכון".
- ובהמשך:
- "טענתם של החשודים כי הסיכון היה נמוך בנסיבות בהן ירו את הנורים, לא מצדיקה הימנעות מייחוס מודעות לסיכון האמור".
101. על יסוד חומר הראיות ועדויות הנאשמים, המאשימה עצמה טוענת, כאמור, ליסוד נפשי של קלות דעת, שכן אין כל בסיס ראייתי לטענה בדבר צפיית התממשות התוצאה כאפשרות קרובה לוודאי.

102. למעלה מן הצורך, מאחר שכאמור, אף המאשימה אינה טוענת ליותר מאשר לקיחת סיכון בלתי סביר, נבקש להציג בפני בית המשפט הנכבד ציטוטים מתוך דבריו של עפר דורון בחקירה – בהקשר הסיכוי שראה לאפשרות שהנור יגרום לדליקה:

”ש: אתם ידעתם שזריקה של זיקוק באזור מיושב יכול לסכן, ומעבר לכך אתם מכירים את בית רוה”מ - כך שלקחתם את הסיכון לשגר את הזיקוק הזה, ידעתם שהוא יכול לבעור מול בית רוה”מ

ת: **אני מעריך את הסיכון בזיקוקים האלה כנמוך ביותר** ולמיטב הידוע לי **במשך שנתיים של מחאות שבמסגרתן היה שימוש נרחב של פירוטכניקה מכל הסוגים לא היה נזק כלשהו לאדם או לרכוש מפירוטכניקה**, כך שאני מעריך שהסיכון מבלי להיכנס לסיבות הטכניות, הוא נמוך **והסבירות שיצית שריפה נמוכה מאוד**, וראיתי מספר מהותי של לפידים בוערים על דשא, מדרכה, שלא מציתים דלקה. דבר שני הוא לא היה אמור להגיע לבית ראש הממשלה.”
(עפר דורון, 20.11.24, ש' 79-80)

103. ובהמשך:

”ש: טוב, מחוות הדעת שהתקבלה מירון מור מנכ”ל חברת “זיק די-נור” נאמר כי “הפריט הינו כלי רקטה פירוטכנית בעלת מצנח לשימוש בכלי שייט וטיס” בהמשך החו”ד הנ”ל מציין בנוגע להוראות השימוש כך - “במידה ולא בוצע שיגור יש להמתין מספר שניות עם היד כלפי מעלה”, במידה ועדיין לא בוצע שיגור יש לזרוק את הפריט לים הרחק מכלי השייט, לאחר הפעלתה תמשיך הרקטה לבעור גם כאשר הוא שקועה כ- 1 מטר במים ל- 10 שניות לפחות, הפעלת הרקטה באזור של שמנים ודלקים מסוכנת קיימת סכנת שרפה.”

כלומר ניתן לראות כבר מהוראות השימוש שמדובר על אמצעי שיכול להוות סיכון וכי הוא בוער אפילו במים, תגובתך?

ת: חו”ד כפי שאני מבין אותה, **מחזקת את מה שאני הבנתי קודם, היא איננה טוענת לסיכון להצתה מהנור**, בדיוק כפי שאני חשבתני על הנורים האלה, הסיפור של בוערת עשר שניות זה בכלל על המנוע שלוקח את הנור תאורה למעלה, זה לא קשור למה שיורד למטה.

ש: בנוגע לפוטנציאל הנזק של האמצעי משיב המומחה כך: “החומר הפירוטכני הבוער שמיועד לסימון, בוער בטמפרטורה של מעל 1000 מעלות צלסיוס ועלול לגרום לשריפה וכווית קשות”. מהי תגובתך?

ת: **שחומר הזה שיורד למטה כבר נגמר או על סף להסתיים**, אם הוא בוער הוא בוער לקצת זמן, ואני הערכתי שרמת הסיכון ממנו מאוד נמוכה, מתוך ניסיוני, **אלא אם הוא נופל על משהו מאוד דליק כמו ענפים יבשים. במחשבה שלי, אנחנו אחרי סדרת גשמים, הקרקע רטובה, השיחים בדיונה ובכל הסביבה רטובים, ולכן אין סיכון ממשי בפריצת אש**. אנחנו לא ביצענו שיגור של זיקוקים בחודשי הקיץ באזור הדיונה, מחשש שמהו יתקלח כי אם הכל יבש מסביב אז לא לוקחים סיכון.

ש: בנוגע לשאלה על רמת הסיכון במידה והאמצעי נופל בשטח מגורים משיב המומחה כך: “במידה ולא הסתיים זמן הבעירה, הפריט עלול לגרום לשריפה. במידה והפריט סיים את זמן הבעירה - הוא יגיע לקרקע קר.” מהי תגובתך?

ת: ואכן ראינו אחד שהגיע, נחת ומיד נכבה, לשאלתך אני מתכוון לזה שנפל בשטח הבית. וזה שהגיע לבוטקה נפל בגלל שלא נפל לגובה, בער זמן ממושך יחסית, לא הוצתה שריפה, לא נגרם נזק, לא נראו סימני שריפה או עשן, ואכן לא התממש הסיכון.

ש: אני רוצה להבין משהו, אם אתה אומר שלקחת בחשבון שהשיחים רטובים, ולכן לא תפרוץ דלקה, אזי ידעת שהזיקוק הזה עלול להביא לשרפה

ת: אני יעדתי שבתנאים מסוימים יש סיכוי מאוד נמוך לדלקה, ושבתנאים סבירים יש סבירות מאוד מאוד נמוכה לדלקה, במחשבה שלי הסבירות לדלקה הייתה זניחה.

ש: עדות מומחה נוספת שקיבלנו היא של עופר בן עזרא, מנהל אגף כל שייט קטנים, שמעיד כי במידה והנור נופל על חומר דליק הוא יכול להצית אותו ובמידה והוא נופל על חומר שאינו דליק לא תתפתח שריפה, תגובתך?
 ת: אני מכיר את עופר בן עזרא היטב, מכיר את הכשרתו, מניח שהוא לא הציג את עצמו למומחה לחומרי בערה. אני הערכתי שהסיכוי זניח, עובדתית נפל אחד על דשא ובער, ליזמן ממושך למשך הרבה שניות, ולא הצית. ואני יודע שאני לא מכיר אף אירוע שבו נגרם נזק לאדם או לרכוש מאיזשהו אמצעי פירוטכני שהופעלו במחאה, וחזיתי בהמון. אז במחשבה שלי הסיכוי לשריפה הוא זניח".
 (עפר דורון, 27.11.24, ש' 13-7)

104. להשלמת התמונה - נבקש להפנות גם לחקירה של גל דורון, בה התייחס לשיח שלו עם עפר במסגרתו דיברו על אפשרות ששיח יבש יידלק **בדיונה** (ולא בשכונת המגורים), דבר שראו סיכוי קלוש להתרחשותו מלכתחילה, אך מאחר שירדו גשמים לאחרונה, ראו לכך סיכוי אפסי:

"שאלה: מתי בערך עזבתם את ביתה של לילי?

תשובה: אחרי כשעה וחצי, כשראינו באחד מהסוירים הרגליים שעשינו שהמשטרה איננה עוד בבוטקה ביציאה מהשכונה. סיירנו אחת לחצי שעה בערך. בדרך חזרה עצרנו לאכול המבורגר בצומת אור עקיבא ומשם המשכנו הביתה. רק בשלב הזה, דרך הפרסומים בתקשורת, הבנו את גודל האירוע. זה התחיל בהודעות טקסט שנשלחו באחת מקבוצות הוואטסאפ, בתחילה באתרי חדשות קיקיוניים ובהמשך במבזקים של Ynet. כשהגענו הביתה זו כבר היתה כותרת ראשית Ynet, ואז ראינו סרטון של הנפילה בבוטקה ליד חסימת האבטחה בהדר 'צפוני'. זה הפתיע אותנו, אפילו התיחסנו בשיחה מקדימה בינינו לכך שעצם זה שעברה ונגמרה העונה היבשה, ושירד גשם כמה ימים קודם, אז הסיכוי שגם אם ייפול באיזור דליק אז הסיכוי להתלקחות הוא אפסי כי הכל רטוב. חוץ מזה שכיוונו לאיזור של דיונה וחול.

שאלה: מהדברים שאתה מספר, עולה שהייתם מודעים והבנתם שכתוצאה מהירי שלכם עשויה לפרוץ שריפה. תגובתך?

תשובה: **מההתחלה הסיכוי קלוש, אבל בגלל שירד גשם ואין קוצים יבשים אז בכלל הסיכוי אפסי".**

(גל דורון, 19.11.24, חקירת משטרה, ש' 38-35)

105. ובהמשך:

"שאלה: תראה גל, אני אומר לך שמהדברים שעלו פה בחקירתך, לך ספציפית ולמעורבים הנוספים יש מודעות מוחלטת למעשים, לחומרה ולאי החוקיות של הפעולה, וההתנהגות, השיחות סביב זה והפעולות לפני, באירוע עצמו ולאחריו מדגימות את זה. אני גם מודיע לך שכתוצאה מהירי נפלו שיירים בוערים בתוך חצר בית רה"מ וכך בצמוד לבוטקה האבטחה ברחי הדר שגרם לדליקה. חד משמעית מדובר באירוע שסיכן חיי אדם, לא פחות מזה. זה חשוב לי שתביני. תגובתך?
 תשובה: אני חוזר על מה שאמרתי. לא חשבתי על הטכנית האלה. **הכי הרבה שדיברנו בינינו זה הסיכון מה אם זה ייפול ולא ייכבה עד שזה יגיע לקרקע יזה**

ידליק שיח קוצים בדיונה. הרגענו את זה באמירה שזו כבר לא העונה, ירד גשם

לפני כמה ימים ולפני הסכנה הזו כבר לא קיימת".

(גל דורון, 19.11.24, חקירת משטרה, ש' 45-48)

ד. עבירת הפזיזות והרשלנות - אין בסיס בראיות

1. היסוד העובדתי - אין בסיס בחומר הראיות לטענה בדבר סיכון ממשי לפגיעה חמורה בגופו של אדם

או לסיכון חיי אדם

106. באשר לפוטנציאל הנזק לאדם - טענת המאשימה בכתב האישום היא כי היה בשיגור הנורים "כדי

לגרום לסיכון ממשי לפגיעה חמורה בגופו של אדם". כך נכתב בכתב האישום:

"27. במעשיהם המתוארים לעיל:

א. הנאשמים, בצוותא חדא, שיגרו את הנורים ובכך עשו מעשה באש או בחומר לקיח, בדרך נמהרת **שיש בה כדי לסכן חיי אדם או לגרום לו חבלה**. זאת עשו הנאשמים מתוך מניע אידיאולוגי - מדיני, במטרה לאלץ ממשלה לעשות מעשה או להימנע מלעשות מעשה, וכשהם צופים, כאפשרות קרובה לוודאי, כי שיגור הנורים יעורר פחד או בהלה בציבור, **וכשיש בשיגור הנורים כדי לגרום לסיכון ממשי לפגיעה חמורה בגופו של אדם**".

107. אלא שחוות הדעת המצויות בחומר הראיות **אינן מבססות פוטנציאל של סיכון ממשי לפגיעה חמורה**, בוודאי לא באופן שבו השתמשו בנורים בענייננו - תוך שיגורם לעבר דיונה ריקה מאדם, בנסיבות בהן הנור אמור להיכבות בטרם הגעתו לקרקע.

108. בהתאם לחוות הדעת שעליהן מבקשת המאשימה להסתמך, ככל שקיים סיכון מסוים לאדם, הוא קיים כתוצאה מפגיעה **בכינון ישיר** (עופר בן עזרא, 24.11.24 ש' 121-122); או פגיעה ישירה, בתלות באיזור הפגיעה ומרחק הטיסה: "במידה והרקטה פוגעת **פגיעה ישירה** באדם היא עלולה לפצוע אותו, **תלוי באזור הפגיעה ומרחק הטיסה**" (ירון מור, 21.11.24, ס' ח).

109. בחוות הדעת של מעבדת חבלה דרום צוין כי "**בכוחה של רקטה ידנית - סימון ימי להזיק לאדם בעת פעולתה**" (1.12.24, עומר ישראל) - אך לא צוין ונראה כי לא בכדי, מה מידת הסיכון ומה מידת הפגיעה בנסיבות הרלוונטיות לענייננו.

110. לא למותר לציין, כי כלל המומחים שהביאה המאשימה, **לא הזכירו בחוות הדעת שלהם ולו מקרה קודם אחד שבו שימוש בנור ימי גרם לנזק לאדם**. כיוון שמדובר באלמנט פירוטכני שנעשה בו שימוש לא מועט, בארץ ובעולם, בהפגנות, במשחקי כדורגל ועוד - הדעת נותנת כי אילו היה תקדים במציאות להתממשות הסיכון הנטען, הוא היה מובא ומוצג.

2. לא מתקיים היסוד הנפשי של עבירת הפזיזות והרשלנות

111. המאשימה לא ביססה ולא הוכיחה כי בזמן אמת הייתה אצל הנאשמים מודעות לכך ששיגור הנורים נעשה בדרך נמהרת או רשלנית, כנדרש להוכחת התקיימות העבירה.

112. עפר העיד בחקירה **שבדיעבד** ועל רקע התוצאה כפי שאירעה במציאות - אופן שיגור הנורים היה שגוי:

"ש: אז בוא עכשיו נתחיל מההתחלה, תספר לי את כל השתלשלות העניינים, איך

זה התחיל, מתי, מי היה איתך?

ת: כמה ימים לפני שבת אמיר ואני החלטנו לעשות איזשהי פעולה שמטרתה על אף הפסקת ההפגנות בקיסריה, לייצר איזשהי פעילות סביב בית ראש הממשלה, בלי מפגינים. לשאלתך, הפעילות היא לשגר זיקוק באזור הדיונה, **הכוונה הייתה לשגר לאזור הדיונה, מערבית לבית איפה שיש מתחם הפגנות, שהמפגינים קוראים לזה הדיונה, בדיעבד שיגרנו את זה לא טוב.** את הזיקוקים אני השגתי מאנשים שנפטרים מהזיקוקים שלהם כי הם פגי תוקף".
(עפר דורון, 17.11.24, ש' 21, וראו גם: עפר דורון, 18.11.24, ש' 20-23)

113. אך הוא הדגיש שלא כך חשב בזמן אמת:

"ש: אתה מכיר את הטווחים של הזיקוקים האלה
ת: אני מכיר, אני לא הערכת שזה יגיע לבית
ש: כלומר, שיגרת משהו שאתה יודע שהוא פג תוקף, ואתה לא יודע לאן הוא יכול להגיע
ת: לא הערכת שמהמקום שבו ירינו יש סכנה שזה יגיע לבתים, אחרת הייתי מתרחק עוד יותר, **בדיעבד** זאת הייתה טעות".
(עפר דורון, 17.11.24, ש' 31-34)

114. בדיעבד, עפר הודה שהוא מבין ששגה בשיקול הדעת לגבי ירי הנורים:

"ש: יש לך משהו להוסיף?
ת: לא לי, ולמיטב הערכתי לשותפי לפעולה לא הייתה כוונה, רצון, או שאיפה, לפגוע בראש הממשלה או משפחתו, או ביתו. שניים, לא הייתה לנו כוונה לסכן אנשים או רכוש, והשתדלנו להימנע מכך, הכוונה הייתה לייצר אקט הפגנתי ללא מפגינים, בסביבת בית ראש הממשלה, התכנון היה גרוע, הביצוע היה גרוע, והתוצאה רעה מאוד בהיבט האפקט שהיא יצרה, לא יצרה נזק מהותי, פיזי, אבל כן יצרה נזק תודעתי קשה, שפוגע במדינה, במחאה, ומנוגד לכל עקרונותינו ותפיסותנו. הפעילות שלי נובעת מחשש עמוק לגורל המדינה, כתוצאה מהתהליכים שמתרחשים במדינה, ומהערכת שהמשך התהליכים המתקיימים מוביל לסיכון מהותי על עצם קיום המדינה, על כן פעלתי בפעילות מחאה מתגברת במטרה לנסות לבלום את התהליכים המתרחשים ולהציל את המדינה. אינני מתכוון להפעיל יותר זיקוקים בשום מפגן הפגנתי לאור הבנתי את הבעיה בשליטה בתוצאה ובסיכון האפשרי ואני מתכוון לפעול להניא אחרים מלעשות כן. במקרה הנ"ל טעיתי טעות חמורה בשיקול הדעת, שיצר סיכון לאנשים ורכוש שלשמחתי לא התממש, ויצר אפקט תודעתי שפוגע במדינה, ואני מצר על כך צער עמוק, לוקח על עצמי אחריות מלאה למעשי, ובכוונתי להפיק לקחים מהותיים על עצם המחאה שלי, ולוודא שאיננה מסכנת ואיננה חורגת מגבולות הלגיטימיות".
(עפר דורון, 19.11.24, ש' 114)

115. יחד עם זאת, עפר חזר והדגיש בחקירה, שבזמן אמת מצב דעתו היה שלא מתקיים סיכון לאדם (בוודאי לא סיכון חמור) - הן בשל העובדה ששיגרו את הזיקוקים לעבר הדיונה ולא לאזור מאוכלס, בעת שלא נכחו במקום אנשים, הן בשל העובדה שהנורים אמורים להיכבות טרם הגעתם לקרקע ועל קרקע הידיעה שנורים כאלה שוגרו בעבר פעמים רבות בהפגנות מבלי שנגרם נזק כלשהו לאף אדם.

116. המאשימה אינה חולקת על גרסה זו, אלא שלשיתתה מדובר בנטילת סיכון בלתי סביר. כך לדבריה (בעמ' 10 לחלק א'): :

"עם כל הכבוד, לא יתכן שהנאשמים ייקחו על עצמם סיכון זה, תוך שהם עושים חישובים סטטיסטיים לכיווני הרוח ולסיכוי המזערי לשיתתם שהנור ייפול בווער ויפגע במישהו. האמירות שלהם בחקירה בהקשר זה מבטאת יומרנות מצידם ואף קלות דעת לתוצאות המסוכנות האפשריות שבמעשיהם.
[...]

טענתם של החשודים כי הסיכון היה נמוך בנסיבות בהן ירו את הנורים, לא מצדיקה הימנעות מייחוס מודעות לסיכון האמור".

117. התיאור האמור של המאשימה מתאר לכל היותר, יסוד נפשי של רשלנות. יסוד כזה אין די בו להתקיימות העבירה של מעשה פזיזות ורשלנות, עבירה הדורשת יסוד נפשי של מודעות בפועל לפוטנציאל סיכון לחיי אדם (ככל שיש פוטנציאל כזה). למודעות כזו אין בסיס בחומר הראיות.

118. בהקשר זה, נבקש להפנות את בית המשפט הנכבד לדברים שמסר עפר דורון בחקירותיו (שכן הדברים חזרו שוב ושוב באופן עקבי) ובאופן ספציפי, לאמירות הבאות :

119. הדברים שאמר בשחזור ערב (מונה 41: 20) -

"אני מבין שרמת הסיכון היא נמוכה. למיטב ידיעתי בכל ההפגנות שהיו בשנתיים האחרונות שבוצעה בהן הרבה מאוד פירוטכניקה גם עשנים גם לפיזים גם נורים לא נפגעה שעה משערת ראשו של מאן שהוא והופעלו המון אמצעים. אני חושב שזה לא מסוכן. אולם ברם, אתה ממש לא רוצה שינחת לך כזה על הראש. אני גם אומר לך שאם אתה רואה כזה יורד עליך ואתה נשאר לעמוד, אולי הגיע לך על הראש. זזים הצידה. אבל בכל זאת אנחנו לא נפעיל אחד כזה לאיזור שיש בו אנשים".

120. וגם :

"ש: אני אומרת לך שבעצם שיגור הזיקוק שיש בכוחו להתלקח לעבר אזור מאוכלס אתה לוקח סיכון בפגיעה בבני אדם בייחוד כשאתה לא יודע לאן זה עלול ליפול ואיך להגיב

ת: אני הערכתי אז, ומעריך היום שהסיכוי לפגוע בבני אדם הוא זניח, הן כי כמות האנשים באזור נמוכה ביותר בשעות האלה, והסבירות שהזיקוק יגיע לאדם נמוך ביותר (הערת חוקר: בשל אזהקה החקירה נפסקה והחשוד הובל למקום מוגן) והן כי הזיקוק נראה היטב שהוא מגיע, לוקח לו שניות ארוכות לרדת, וכפי שרואים בסרטונים מאוד קל לזוז מהמקום או להתקרב אליו חזרה, כך שאדם שהולך בחוף. אם בהסתברות מאוד קטנה יורד לעברו זיקוק, יזוז הצידה. עם זאת, זה לא נעים ועשינו מאמצים כדי שלא ירדו זיקוקים באזור שבו יכולים להיות אנשים, וכשלנו בכך.

ש: עופר, זה נראה לך תשובה לגיטימית, להגיד שאם בן אדם רואה זיקוק, אז שיזוז? אם מישהו לא רוצה לפגוע באנשים הוא פשוט לא משגר זיקוק לעבר אזור מאוכלס, לא צריך לעשות פה מאמצים

ת: סיכון בחיים הוא תמיד עניין הסתברותי, מרבית הפעולות של בני האדם הן מסוכנות בפרטנציה, החל מלהחליק באמבטיה ועד עלייה לכביש ברכב, ולכן כשבאים לשקול סיכונים חייבים לקחת בחשבון הסתברות, כך לפי התפיסות הבטיחות הצבאיות והאזרחיות, בהערכת סיכון חייבים לקחת בחשבון הסתברויות, וההסתברות כוללת במקרה שלנו, מה הסיכוי שהזיקוק יגיע לאזור מיושב, מבחינתי נמוכה, מה הסיכוי שבמקום הגעת הזיקוק יהיה בן אדם, מבחינתי נמוכה מאוד ומה הסיכוי הבן אדם לא יזוז כשהאור בא אליו באיטיות, ובתאורה חזקה, וגם פה מבחינתי זה סיכוי נמוך, ומה הסיכוי שאם ייפול עליו יגרום לו נזק גדול, להערכתי נמוכה. הכפל של כל ההסתברויות האלה יוצר הסתברות זניחה לפגיעה באדם. עובדתית, לפי מיטב ידעתי בכל הפעלות הפירוטכניקה במחאה בכל הארץ, אין אפילו מקרה אחד של פגיעה באדם".
(עפר דורון, 24.11.24, ש' 116-111)

ה. כתב האישום על פניו לא מגלה התקיימות ההגדרה "מעשה טרור", וגם אין ראיות לכאורה לנטען בכתב האישום

121. בתמצית, טענת המאשימה להתקיימות ההגדרה "מעשה טרור" בחוק המאבק בטרור מתמקדת בכך שלשיגור הנורים באופן נמהר ורשלני "התלוו מניע ומטרה אידיאולוגיים ומשכך מתקיימים רכיבי "מעשה הטרור" כהגדרתו בחוק" (עמ' 4 לטיעון המאשימה חלק א').

122. ייחוס "מעשה טרור" לעבירה בענייננו ראשוני ותקדימי בשני מובנים, שכל אחד בפני עצמו משמעותי ביותר:

(א) מדובר במקרה ראשון שבו מיוחס "מעשה טרור" לעבירה של פזיזות ורשלנות.

(ב) מדובר במקרה ראשון שבו מיוחס "מעשה טרור" לפעולה שנעשתה במסגרת מחאה לגיטימית נגד מדיניות הממשלה, בחלופה של "מניע מדיני-אידיאולוגי".

123. כפי שנראה להלן, עצם הייחוס של "מעשה טרור" בענייננו חסר כל בסיס משפטי או עובדתי, ומהווה הרחבה בלתי סבירה ופסולה של הגדרות החוק, באופן החוטא לתכליתו, סותר את רוחו ולשונו, ופוגע פגיעה חמורה בעקרונות יסוד של צדק ושלטון החוק.

124. נציין כבר עתה, כי עצם התקדימיות והפרשנות המרחיבה של הגדרת "מעשה טרור" המיוחסת בענייננו - יש בה, בפני עצמה, כדי ללמד על העדר תשתית ראייתית לכאורית, ולכל הפחות היא מצביעה על חולשה ראייתית מהותית. עובדות אלה בפני עצמן מעמידות משקל מכריע כנגד הבקשה למעצר עד תום ההליכים.

1. היעדר בסיס אינהרנטי - משפטי, לוגי ומוסרי - לייחוס "מעשה טרור" למעשה של פזיזות ורשלנות

125. המאשימה מייחסת למשיבים עבירה של פזיזות ורשלנות, ועל גביה מחילה את הגדרת "מעשה טרור". אלא שפרשנויות המאשימה ביחס לתחולת הגדרת "מעשה טרור" בענייננו אינן עומדות במבחן השכל הישר או חוש המומחיות המשפטי.

126. עבירה של פזיזות ורשלנות היא במהותה עבירה שהערך המוגן שלה הוא נקיטת זהירות והרתעה מפני יצירת סכנות מיותרות. מדובר בעבירה שמאפיינה הוא **העמדה בסיכון לא מכוון**. גם מבחינת המסגרת העובדתית בענייננו, לשיטת המאשימה עצמה, ליבת המעשה בכתב האישום - **היא של עצם ההעמדה בסיכון, ללא כוונה לפגוע ברכוש או באדם** :

"המאשימה לא טוענת כי הנאשמים התכוונו לפגוע באדם או ברכוש - המאשימה טוענת שהמעשה נעשה תוך מודעות לסיכון שבמעשה זה הן לאדם והן לרכוש כנדרש בעבירות אלה" (עמ' 9 לטיעון המאשימה חלק א').

127. מעשי העמדה בסיכון שאין ביסודם כוונה לפגוע, **אינם יכולים לשמש בסיס לייחוס "מעשה טרור"** - הדרוש **כוונה מיוחדת** (הן ברכיב המניע והן ברכיב המטרה). מאפייניו המרכזיים של מעשה טרור כוללים **שימוש באמצעים אלימים**, במטרה להטיל מורא ופחד על הציבור או לאלץ לשנות מדיניות ציבורית או פוליטית מתוך מניע אידיאולוגי (או אחר) מובהק.

128. בית המשפט הנכבד הפנה אותנו למאמרו – Zaid Falah, Tal "Organized Criminals as Terrorists" Mimran & Mohammed S. Wattad¹, שמאפיין אלמנטים דומים בין ארגוני טרור לארגוני פשיעה. כחוט השני, חוזר במאמר מאפיין בולט ומרכזי הן של מעשי הטרור והן של ארגוני פשיעה - והוא **שימוש באלימות במטרה להטיל אימה ולהשיג את מטרותיו** :

"As this Article has shown, terrorist and organized criminal groups bear many similarities. They operate clandestinely, use similar tactics, share a **mutual desire for intimidation, and use violence to achieve their goals**".²

129. בנסיבות ענייננו, כאשר מדובר, לשיטת המאשימה עצמה, במעשה של **פזיזות או רשלנות** שלא הייתה בו **כוונה לפגוע באדם או ברכוש**, מתחדדים חוסר ההיגיון והיעדר הבסיס לייחוס "מעשה טרור", הדרוש, כאמור, **כוונה מיוחדת** (מטרה לעורר פחד בציבור או לאלץ לשנות מדיניות) ומניע לאומני, אידיאולוגי, פוליטי או דתי.

130. על רקע חוסר ההיגיון הפנימי בייחוס עבירת טרור למעשה פזיזות ורשלנות, אין זה מפתיע שלא עלה בידי המאשימה להציג **ולו תקדים אחד שבו יוחסה עבירת טרור למעשה פזיזות ורשלנות** בנסיבות הדומות לענייננו, כאשר אין מחלוקת שלא התקיימה כוונה לפגוע.

131. אכן, מקרה כזה לא קיים.

132. בכל המקרים בפסיקה בהם הואשמו נאשמים במעשי טרור - היה מדובר **במעשי אלימות מכוונים**, כגון רצח, ניסיון רצח, לינץ', חבלה בכוונה מחמירה וכדומה, יידוי אבנים, זריקת בקבוקי תבערה וכדומה. גם במקרים בהם היסוד הנפשי הנדרש בעבירה היה של מחשבה פלילית בלבד, תיאור העובדות במקרים אלה היה של מעשי אלימות מכוונים שמטרתם לפגוע.

133. לכאורה, ניתן היה אולי לסבור כי הגדרת "מעשה טרור" אינה מחייבת שהמעשה שיצר סיכון ממשי לפגיעה חמורה בגופו של אדם יהיה מעשה מכוון דווקא - "במעשה שנעשה או במעשה שאיימו בעשייתו, היה אחד מאלה, או סיכון ממשי לאחד מאלה: (א) פגיעה חמורה בגופו של אדם..." (סעיף 3 להגדרה). אלא שמשילובם של **כלל סעיפי ההגדרה**, המחייבים כי המעשה ייעשה מתוך מניע ומטרה מוגדרים, עולה המסקנה שבפועל - מדובר יהיה במעשי **אלימות מכוונים שמטרתם לפגוע**.
134. השכל הישר שולל אפשרות לייחס מעשה טרור בנסיבות בהן מדובר על העמדה בסיכון **ללא כוונה ממשית לגרום לפגיעה**. כאמור, לא בכדי לא נמצא לכך אף תקדים בפסיקה העניפה שעוסקת בעבירות טרור במדינת ישראל.
135. בהקשר זה, נבקש להפנות את בית המשפט הנכבד להיסטוריה החקיקתית של חוק המאבק בטרור. נפנה למסמך של הייעוץ המשפטי של ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, שהוכן לקראת דיוני הוועדה בכנסת ה-20. כיוון שהדיונים בהצעת החוק החלו עוד במהלך כהונת הכנסת ה-19, הכין הייעוץ המשפטי של הוועדה מסמך הכולל התייחסות והסבר לגבי ההליכים לקידום החוק בכנסת ה-19.
136. המסמך כולל התייחסות להגדרת "מעשה טרור" ונוסח לדיון:

"אם ננסה לאפיין את הסכנה שמקורה ב"טרור", נוכל לקבוע שהמעשה הוא כזה שיש לו רקע אידיאולוגי, **שהסיכונים שאליהם הוא חושף הם בעלי עוצמה גבוהה וכך גם בנזקים האפשריים שלו**; הוא מערער את תחושת הביטחון של הציבור; ובדרך כלל הוא נעשה בקשר לארגון, שפועל בחשאיות, שנהנה, פעמים רבות, מקשרים גלובליים ומהסרת חסמים של גבולות מדינתיים, וכן מתמיכה של אוכלוסייה מקומית שמזדהה עם האידאולוגיה שמניעה את הארגון ואת המעשה הקונקרטי.

האתגר שהיה לוועדה כשדנה בהגדרה היה, מחד גיסה לכלול את הראוי להיכלל, ומאידך גיסה, לא להרחיב מעבר לנדרש. **הרחבה מעבר לנדרש של המונח "טרור" שומטת את האפיון המיוחד ואת ההצדקות לטיפול המיוחד המוצע במעשי טרור ובמבצעייהם. חשוב להדגיש כי מעשה חמור הפוגע בערך מוגן בסיסי לחברה מטופל בדין הפלילי גם היום באמצעות יצירת עבירות פליליות שנועדו להגן על הערכים המוגנים החשובים ביותר לחברה (כמו חיי אדם, חירותו, גופו, הסדר הציבורי, הרכוש). אין במיעוט מעשה מההגדרה "טרור" כדי לבטל את היותו עבירה, ואף עבירה חמורה. השאלה אינה אם מעשה הוא עבירה/ראוי שיהיה עבירה, אלא האם יש לו אפיונים מיוחדים של מעשה טרור המצדיקים טיפול מיוחד ואחר.**

לפיכך, ההגדרה של מעשה טרור צריכה לאפיין את **טיב המעשה הייחודי, וגם את עוצמת הפגיעה**. בהכללה ניתן לומר שרוב ההגדרות של מעשה טרור במדינות בעולם מתבססות על מספר יסודות:

- תכלית המעשה היא קידום מטרה מדינית, אידיאולוגית או דתית (לעיתים במסגרת מאורגנת);

- מטרת המעשה היא ליצור אפקט של פחד ובהלה קשים בקרב הציבור או לאלץ ממשלה/גוף נבחר לשנות את מדיניותו;

- האפיון העובדתי של המעשה הוא מעשה חמור ואלים, שיש בו כדי לסכן חיי אדם (גם באמצעות שיבוש בתשתיות חיוניות).

העתק מסמך הייעוץ המשפטי מיום 8.10.2015, מצ"ב כנספח א'. ההדגשות שלנו.

137. האבסורד בטיעוני המאשימה בהקשר זה מתחדד על רקע הסתירות המהותיות בנרטיב שלה עצמה, באופן שממחיש כי אכן לא ניתן לייחס בענייננו מעשה טרור הדורש כוונה מיוחדת - בנסיבות בהן לשיטת המאשימה עצמה, לא הייתה כוונה לפגוע בבית ראש הממשלה.

138. כך למשל, המאשימה טוענת כי המשיבים צפו כאפשרות קרובה לוודאי כי שיגור הנורים יעורר בהלה, שכן האזרח יראה שגם בית ראש הממשלה לא חסין מפני תקיפות:

"בהקשר למשל של אותו פחד ובהלה בציבור, וכך גם ניסחנו בכתב האישום, אנו טוענים שהמעשים במעשיהם היו מודעים כאפשרות קרובה לוודאי שהמעשה הזה יעורר בהלה. בסוף, אי אפשר להיות מנותקים מהתקופה. בית ראש הממשלה זה סמל לאזרח הפשוט. כשהאזרח רואה שבית ראש הממשלה לא חסין מפני מעשים ותקיפות, מה יחשוב על ביתו שלו?".

(11.12.24, עמ' 9 ש' 19-23)

139. אלא שגם לשיטת המאשימה, בית ראש הממשלה לא "הותקף", ולא הייתה כוונה לפגוע בו, ולפיכך אין בסיס לייחוס כוונה או צפייה כאפשרות קרובה לוודאי שהדבר יביא לבהלה.

140. עצם העובדה שהמאשימה עצמה מאפיינת את ההתנהגות בקלות דעת כ"לקיחת סיכון לפגיעה וגרימת נזק לאדם, מתוך קלות דעת במחשבה שהנזק לא יתממש", מציינת "היערכות שנועדה לשיטתם למזער נזקים" (טיעון המאשימה חלק ב', ס' 30), וטענה "כאילו עשו הכל כדי למנוע פגיעה ברכוש או באדם" (טיעון המאשימה חלק א' עמ' 10) אינה מתיישבת עם ייחוס "מעשה טרור", הכולל רכיבים של מניע ומטרה.

141. באשר לייחוס המניע על ידי המאשימה קיים כשל אינהרנטי נוסף. המאשימה אמנם מייחסת מניע של אידיאולוגיה לעצם אקט המחאה של שיגור הנורים, אך היא מתעלמת מכך שאין שום מניע אידיאולוגי מאחורי שיגורם בדרך נמהרת ורשלנית שהיה בה כדי לייצר סיכון (ראו פלר, יסודות בדיני עונשין, כרך א': "המניע הוא גורם... שדוחף מדרבן ממריץ או מביא את האדם לעשיית המעשה בנתונים הקונקרטיים שעשויים להקנות לו פליליות", בעמ' 507).

142. נהפוך הוא, המאשימה טוענת כי לא הייתה כוונה לפגוע וממילא אינה מצביעה על אינטרס כלשהו להעמדה בסיכון, ולא בכדי.

143. הלכה למעשה, נפילת הנורים באיזור מתחם בית ראש הממשלה הייתה פרי תקלה לא מכוונת, שאף היה ניסיון למנעה. תקלה זו פגעה במטרות המחאה ולא קידמה אותן, כפי שעפר היטיב לבטא בחקירה:

"ש: יש לך משהו להוסיף?"

ת: לא לי, ולמיטב הערכתי לשותפי לפעולה לא הייתה כוונה, רצון, או שאיפה, לפגוע בראש הממשלה או משפחתו, או ביתו. שניים, לא הייתה לנו כוונה לסכן אנשים או רכוש, והשתדלנו להימנע מכך, הכוונה הייתה לייצר אקט הפגנתי ללא

מפגינים, בסביבת בית ראש הממשלה, התכנון היה גרוע, הביצוע היה גרוע, והתוצאה רעה מאוד בהיבט האפקט שהיא יצרה, לא יצרה נזק מהותי, פיזי, אבל כן יצרה נזק תודעתי קשה, שפוגע במדינה, במחאה, ומנוגד לכל עקרונותינו ותפיסותינו. הפעילות שלי נובעת מחשש עמוק לגורל המדינה, כתוצאה מהתהליכים שמתרחשים במדינה, ומהערכת שהמשך התהליכים המתקיימים מוביל לסיכון מהותי על עצם קיום המדינה, על כן פעלתי בפעילות מחאה מתגברת במטרה לנסות לבלום את התהליכים המתרחשים ולהציל את המדינה. אינני מתכוון להפעיל יותר זיקוקים בשום מפגן הפגנתי לאור הבנתי את הבעיה בשליטה בתוצאה ובסיכון האפשרי ואני מתכוון לפעול להניא אחרים מלעשות כן. **במקרה הנ"ל טעיתי טעות חמורה בשיקול הדעת, שיצר סיכון לאנשים ורכוש שלשמחתי לא התממש, ויצר אפקט תודעתי שפוגע במדינה, ואני מצר על כך צער עמוק, לוקח על עצמי אחריות מלאה למעשי, ובכוונתי להפיק לקחים מהותיים על עצם המחאה שלי, ולוודא שאיננה מסכנת ואיננה חורגת מגבולות הלגיטימיות.**

(עפר דורון, 19.11.24, ש' 114)

144. עוד אמר:

”ש: אני אומרת לך שהמטרה הייתה לירות לעבר בית רוה”מ, ולא לעבר הדיונות כפי שאתה טוען, אחרת לא היה מועבר שום מסר, ואף אחד לא היה שומע על זה, ואז לא עשיתם בזה כלום בעצם
ת: לא הייתה כוונה לשגר לעבר בית רוה”מ, זה איננו מסר שאנחנו רוצים שיעבור, זה מנוגד לכל תפיסתנו שהיא בלתי אלימה, ופוגעת ברכוש, זה מסר שפוגע במחאה, זה מסר שברור מראש שיעצים בצורה מטורפת גל השמצות למחאה שמזיק לה.”

(עפר דורון, 20.11.24, ש' 51-62)

145. דבריו המפורשים של עפר כי **התוצאה “מנוגדת לכל עקרונותינו ותפיסותינו באופן כללי” - שוללים את הקו המרכזי של המאשימה**, כאילו היה מניע אידאולוגי מאחורי המעשה ותוצאותיו.

2. כוונת המחוקק - מחאה לגיטימית נגד הממשלה אינה יכולה להוות מניע לצורך “מעשה טרור”

146. **כאמור, אין תקדים** לייחוס במסגרת מעשה טרור, למניע שנובע ממחאה נגד הממשלה, ולטעמנו, לא בכדי, שכן מניע כזה **במפורש אינו נכנס בגדרי חוק המאבק בטרור**.

147. לטענת המאשימה בטיעוניה בעל-פה (11.12.24, עמ' 11 ש' 15-17):

”עמדתנו היא שזה תיק שהאירוע הוא אירוע שעונה על רכיבי הטרור. אני אביא דוגמאות לתיקי מעצר **בתקופת ההתנתקות**, לפני שנחקק חוק המאבק בטרור. היה והיו מבוצעים היום לא היה יכול להיות ספק שהמדינה הייתה מייחסת שם את **רכיבי הטרור**.”

148. בעניין זה, נבקש להפנות לדברים מפורשים שנאמרו על ידי חברי הכנסת וגורמי הייעוץ המשפטי לממשלה ומשרד המשפטים במסגרת הליך קידום חוק המאבק בטרור בכנסת, ואשר **שוללים במפורש את טענת באת כח המאשימה**.

149. על רקע היות חופש המחאה במדינה דמוקרטית זכות יסוד מן המעלה הראשונה, ועל רקע החשש מפני הפגיעה החמורה שבתיוג מפגינים כטרוריסטים, חברי הכנסת שישבו על המדוכה בהליך חקיקת החוק, הביעו חששות קונקרטיים מפני מצב בו גורמי אכיפת החוק יבקשו להחיל את הגדרת מעשה טרור על מעשים שנעשו אגב הפגנות.

150. לפי דברים מפורשים שאמר המשנה ליועץ המשפטי לממשלה דאז, עו"ד רז נזרי, בישיבת ועדת החוקה חוק ומשפט מיום 9.6.2014³ (עמ' 23) - העמדה המשפטית של הייעוץ המשפטי לממשלה היא שאין בסיס לייחס עבירת טרור לעבירות שבוצעו במסגרת המחאה נגד ההתנתקות - ואין כוונה לייחס עבירות טרור לפעולות מחאה גם לאחר חקיקת החוק:

”רז נזרי:

אומר עוד משפט, חברת הכנסת סטרוק וחברת הכנסת מועלם, תראו, אתן פה כרגע מתווכחות אתנו על זה שאתן חוששות שהמערכת תפעיל את הסנקציה הזאת של טרור אם תתנו את הסמכות הזאת בצורה רחבה יותר, ומשתמשות בהתנתקות בסעיף שהיה בחוק העונשין שעדיין קיים. אני שוב חוזר ואומר, אגיד ליצחק בצורה יותר מפורשת, מה שאולי רמזתי קודם, אם החוק הזה לא עובר לצורך העניין, יש היום פקודה למניעת טרור ויש היום את תקנות ההגנה, גם בפקודה למניעת טרור וגם בתקנות ההגנה ההגדרות רחבות פי כמה וכמה ממה שמוצע כאן. בתקנות ההגנה יש בסופו של דבר סעיף סל שאומר: התאחדות בלתי-מותרת, כל מה ששר הביטחון יכול לראות זה א', ו-ב', ובפקודה למניעת טרור כתוב על אלימות באופן כללי.

ההגדרות האלה שמדברים על מבחנים של מניע, של מטרה, של מעשה, ובתוך המעשה יש את הסעיפים הללו, בסופו של יום הן יותר תוחמות – אני לא מדבר כבר על הוועדה המינהלית וכו' - הן יותר תוחמות את שיקול הדעת. גם אם אתם רוצים עכשיו להלין על תקופת ההתנתקות שהשתמשו בסיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, לא זכור לי שהלכו ואמרו שמי שעושה את זה הוא ארגון טרור, לא זכור לי שהאשימו בשעתו, עוד לפני ההתנתקות, בתקופת הסכמי אוסלו או קצת אחרי זה היה את הבית הלאומי, היו איזה כתבי אישום על הבית הלאומי, אז השתמשו בסעיפים של המרדה וכו', לא השתמשו לאותו ארגון בהקשרים של התאחדות בלתי-מותרת או טרור. לכן המחשבה שזה מה שייתן את הכלי בידי הרשויות לרדוף אחרי גורמים מימין או משמאל שעושים פעילות מחאה לגיטימית ועכשיו יגידו על זה טרור, נראה לי שבכל זאת היא מרחיקת לכת. ואם יקרה מה שלא אמור לקרות, ולא יקרה, התביעה תשתגע במירכאות, אז יש בתי-משפט שיעצרו את זה”.

151. בהקשר זה נפנה גם למסמך של הייעוץ המשפטי של ועדת החוקה חוק ומשפט מיום 8.10.15, המסכם את העמדות שהובעו עד אז במסגרת הליכי החקיקה ביחס להגדרת “מעשה טרור”:

³ פרוטוקול ישיבת ועדת חוקה, חוק ומשפט מיום 9.6.2014

"מעשה שיש בו מניע מדיני, אידיאולוגי או דתי (הממשלה הקודמת בקשה להוסיף לרכיב הזה גם מעשה שנעשה מתוך "מניע של גזענות". ועדת השרים בממשלה הנוכחית ביקשה להשמיט את המניע של גזענות ולהוסיף במקומו מניע "לאומני"); הוועדה התלבטה אם לא לצמצם את המניע, כך שלא יכלול גם מניעים שלא נתפסים בציבוריות הישראלית היום ככאלה שמניעים מעשי טרור דווקא (כגון מעשים שבוצעו על רקע תמיכה באיכות הסביבה או דאגה לבעלי חיים, או מתוך מניע הקשור לשמירת חוקי הדת). בסופו של דבר החליטה הוועדה שלא לשנות את המניעים שהוצעו על ידי הממשלה ולסמוך בעניין זה על שיקול הדעת של היועץ המשפטי לממשלה, שלא יאפשר הפעלת החוק במקרים שבהם ראוי לטפל לפי המשפט הפלילי הרגיל".

152. גם לאחר מסמך זה, כשהמשיכו לדון בהצעת החוק בכנסת ה-20, חברי הכנסת שבו והעלו חששות מפני מצב בו ייעשה שימוש בהגדרת מעשה טרור בהקשר של עבירות שבוצעו אגב הפגנות ומחאות. נציגי היועץ המשפטי לממשלה הבהירו באופן ברור שחשש כזה לא יתממש (פרוטוקול הדיון בוועדת החוקה חוק ומשפט, 9.11.15, עמ' 106 ואילך):

"היו"ר ניסן סלומינסקי: הוא חוזר להגדרה. אני בכוונה רציתי להדגיש שהחוק הזה בתפיסת עולמי הוא חוק טרור. לאורך כל החוק זה יהיה. אני מייחד לו עוצמה גדולה. נניח הירוקים, נכון, הם עושים עבירה, הם חוסמים כביש ועושים עבירה פלילית.

רז נזרי: זה לא טרור.

היו"ר ניסן סלומינסקי: אבל לפי מה שכתוב כאן זה אידיאולוגי. אני לא רוצה לתת לך עוד דוגמאות, אבל לא רק הירוקים. אפילו מישהו חוסם כביש כי הוא לא רוצה שייסעו בשבת.

רז נזרי: הבנתי ואמרו לי את ההנמקה שלך ואני לא חולק עליה לרגע. אנחנו לא חושבים לרגע שדברים מהסוג הזה - - -

היו"ר ניסן סלומינסקי: אבל אם זה לא יהיה כתוב כך? רז נזרי: יש שתי סיבות למה.

היו"ר ניסן סלומינסקי: מה מפריע לך? מה מפריע לך שלא?

רז נזרי: אני אגיד לך מה מפריע לנו. קודם כל, החשש שלך בעניינינו לא קיים כי כשאתה קורא את המטרה, כשאתה קורא את המבחנים האחרים של המעשה וכולי, הדברים האלה לא ייכנסו. אם יהיה תובע מופרע, השופט כבר ירגיע אותו. קריאה: גם במדינות אחרות לא מכריזים.

[...]

היו"ר ניסן סלומינסקי: החבר'ה בדרום תל אביב שעושים את ההפגנה מול כל הזרים שנמצאים שם, ומשתוללים, אני לא רוצה להגיד האתיופים או אחרים, זאת אידיאולוגיה. אידיאולוגיה נכונה. אבל זה לא טרור. אם זה לא כתוב, אז יבוא מישהו ויגיד אדוני, אלה מדרום תל אביב, התושבים, הם מתוך אידיאולוגיה עשו עבירה פלילית, חסמו כבישים או קצת השתוללו, ואנחנו מעמידים אותם לדין לפי הדין הזה.

זאב בנימין בגין (הליכוד): אני לא אומר שהדוגמה היא טובה. יש להם מצוקה והם מבטאים את המצוקה שלהם. יש הבדל בין זה לבין אידיאולוגי.

היו"ר ניסן סלומינסקי: הירוקים זה אידיאולוגיה?

זאב בנימין בגין (הליכוד): כן.

היו"ר ניסן סלומינסקי: הדתיים שמפגינים כדי שלא ייסעו בשבת ולכן חסמו כביש. זאת אידיאולוגיה. יכול לבוא מישהו באופן תיאורטי, לפי מה שכתוב, אם נפריד,

ויגיד שמאחר וזאת אידיאולוגיה והוא עשה עבירה פלילית, זה טרור לפי חוק הטרור. אני רציתי להבחין. לכם זה ברור אבל אני רציתי להבחין ולהגיד אידיאולוגיה אבל על רקע לאומני ולא כל אידיאולוגיה נחשיב אותה לטרור. [...]

אני רציתי לכתוב הפוך. אני רוצה לצמצם קצת את האידיאולוגי. לא אכפת לי אם תכתבי לאומני או אידיאולוגי-לאומני. לא אכפת לי שתכתבי את זה. אני לא בא לצמצם את הלאומני. **אני בא להגיד שלא על כל אידיאולוגיה יבוא מישהו מחר ויכניס לי את זה לטרור.**

עמית מררי [נציגת משרד המשפטים]: **החשש שלך לא יתממש בשום מקום.**

153. וכאן חשוב להדגיש ולחדד, כי במסגרת דיוני הוועדה, היה ברור לחלוטין שהשיח הוא על **מעשים**

פליליים שנעשים אגב מחאה ובמסגרתה, שכן אחרת – אין בסיס ליחס עבירה כלל, קל וחומר "מעשה טרור". לגבי מעשי עבירה כאלה, שנעשו אגב מחאה, **העמדה המפורשת** של נציגי הייעוץ המשפטי לממשלה ומשרד המשפטים **הייתה שלא ייעשה שימוש בחוק המאבק בטרור.**

154. בניגוד לעמדה הברורה של המחוקק וכלל הגורמים המשפטיים שליוו את הליך החקיקה, המאשימה בענייננו מציגה **עמדה קיצונית**, לפיה הואיל ומדובר במעשה פלילי הרי שהוא בהגדרה חורג מגדריה של מחאה לגיטימית, ועל כן אין לראות בו כמעשה שנעשה בגבולות המחאה. משכך, לשיטתה, גם אין מניעה, ואף נכון לסווגו כ"מעשה טרור".

155. עמדה זו באה לידי ביטוי בין היתר בדברים הבאים (עמ' 7 בטיעון המאשימה חלק א'):

"חשוב להדגיש - כאשר בשם האידיאולוגיה, ובכלל לא משנה מה היא אותה אידיאולוגיה, נעשים מעשים לגיטימיים, הדבר נמצא בגבולות המחאה הלגיטימיים ואנו הראשונים לקדש את חופש הביטוי. הבעיה מתחילה כאשר בשם אותה אידיאולוגיה עושים מעשה עברייני, שמופנה כלפי סמל שלטון - בית ראש הממשלה, תוך יצירת סיכון ממשי לפגיעה חמורה באדם, ובידיעה כי המעשה צפוי לעורר בהלה בציבור - כאן כבר עובר הגבול, למעשה עברייני שנכנס לגדרו של מעשה טרור על רכיביו בהגדרה שבחוק המאבק בטרור".

156. באת כח המאשימה הגדילה עשות והוסיפה בדיון בעל פה כי "נכון שזה עבירת טרור כפיגוע, אך היינו חוטאים לתפקידנו אם היינו באים ואומרים אירוע כזה הוא כן טרור ואירוע כזה הוא לא טרור. ברגע שאנחנו נכנסים לרכיבים של סעיף 2 לחוק הטרור, אירוע אידיאולוגי שהמטרה פה היא לאלץ ממשלה ובבירור לעורר פחד. יש כאן גם סיכון לחיי אדם. עמדתנו היא שזה תיק שהאירוע הוא אירוע שעונה על רכיבי הטרור" (11.12.24, עמ' 11 ש' 12-15).

157. למעשה, לפי עמדה זו של המאשימה, לא רק שלא מופעלים שיקול הדעת והריסון עליהם דובר בהליך החקיקה, אלא עולה שבעינייה - כל מעשה שחורג מגדר מחאה – יכול להוות עבירה שהיא מעשה טרור.

158. עמדת המאשימה כפי שבאה לידי ביטוי בכתב האישום, בטיעון בכתב ובטיעון בעל פה, **מנוגדת חזיתית לכוונת המחוקק**, והופכת את החששות והפחדים שעלו בתהליך החקיקה למציאות: **הצהרת כוונות לעשות שימוש נרחב בייחוס מעשה טרור לעבירות שנעשו אגב מחאות לגיטימיות (שמטופלות כיום על ידי הדין הפלילי) - כאשר ענייננו הוא רק המקרה הראשון.**

3. אין בסיס בראיות לייחס מטרה בהתאם להגדרת "מעשה טרור"

א) עובדות כתב האישום על פניהן אין בהן כדי למלא אחר החלופה - "במטרה לאלץ ממשלה"

159. כתב האישום מייחס למשיבים כי פעלו "במטרה לאלץ ממשלה לעשות מעשה או להימנע מלעשות מעשה..." (ס' 27א). בהתאם לסעיף (2) להגדרת "מעשה טרור" - נדרש כי מטרת המעשה תהיה "במטרה לאלץ ממשלה... לעשות מעשה או להימנע מעשיית מעשה":

"(2) הם נעשו במטרה לעורר פחד או בהלה בציבור או במטרה לאלץ ממשלה או רשות שלטונית אחרת, לרבות ממשלה או רשות שלטונית אחרת של מדינה זרה, או ארגון ציבורי בין-לאומי, לעשות מעשה או להימנע מעשיית מעשה".

160. אלא שעל פני כתב האישום, בתיאור העובדתי שבו (ס' 9 ו-19), אין כדי לקיים דרישה זו.

161. כל שנטען הוא כי המעשה נעשה במטרה לייצר "אפקט מצטבר של לחץ גדול":

"9. הנאשמים תכננו את התוכנית ממניע אידאולוגי מדיני, לשיטתם במטרה להעביר מסר לראש הממשלה ולכלל הציבור, שפעילות המחאה בקיסריה לא פסקה, ובמטרה לייצר אפקט מצטבר של לחץ גדול על ראש הממשלה, שיוביל בסופו של דבר, בראייתם, לקידום מטרות המחאה כמתואר בסעיף 3 לעיל. הנאשמים אף צפו, כאפשרות קרובה לוודאי, כי מימוש התוכנית יעורר פחד או בהלה בציבור, ובכלל זה, בקרב האנשים שנמצאים באזור בית ראש הממשלה, ואף בקרב ראש הממשלה ובני משפחתו".

162. אלא ש"ללחץ" כלל אינו שקול ל-"לאלץ" כדרישת המחוקק, ואין בו די כדי לעמוד בהגדרות החוק.

163. המחוקק, במסגרת הדיונים בוועדת החוקה חוק ומשפט בכנסת נדרש למשמעות התיבה "לאלץ". גם בהקשר זה, נבקש להפנות למסמך הייעוץ המשפטי של הוועדה:

"מטרה לעורר פחד או בהלה בציבור, או מטרה לאלץ ממשלה לעשות מעשה; בהצעה הממשלתית המקורית המטרה המוצעת הייתה מטרה "להניע" את הממשלה לעשות מעשה; הוועדה חשבה שהביטוי "להניע" אינו מבטא בצורה המיטבית את הכוונות וחוסר הלגיטימיות של המטרה הפסולה (שכן מילה זו מתאימה גם למחאה לגיטימית), ולכן החליטה להשתמש במילה הנקוטה בחוקים דומים בעולם, שהיא "לאלץ"."

164. על מנת לסבר את האוזן בהקשר זה, נפנה את בית המשפט הנכבד גם לדיונים בוועדת החוקה חוק ומשפט, במסגרתם נציגי הייעוץ המשפטי ומשרד המשפטים דנו בחלופות השונות שהוצעו לפני שסוכם על נוסח המונח "לאלץ".

165. נפנה לפרוטוקול הדיון מיום 1.7.14 - בעמ' 32-38 - שם נאמר בפירוש ש"לחץ" הוא לגיטימי ואינו יכול לשמש מטרה לצורך חוק המאבק בטרור:

"סיגל קוגוט [הייעוץ המשפטי של הוועדה]:
הגענו ל"מטרת המעשה", וזה אחד היסודות הכי חשובים שיש כאן, בעיני.
כפי שזה כתוב היום:

"הם נעשו במטרה לעורר פחד או בהלה בציבור או במטרה להניע ממשלה או רשות שלטונית אחרת, לרבות ממשלה או רשות שלטונית אחרת של מדינה זרה, או ארגון ציבורי בין-לאומי, לעשות מעשה או להימנע מעשיית מעשה; לעניין פסקה זו, ראייה מראש, כאפשרות קרובה לוודאי, כי המעשה או האיום יעורר פחד או בהלה בציבור כמוה כמטרה לעורר פחד או בהלה בציבור;"

ההערה היחידה שיש לי פה היא על המילה "להניע". המילה "להניע" היא מילה חלשה. כל מי שרוצה להשפיע באיזושהי צורה על השלטון מנסה להניע. לא סתם ברוב המדינות בעולם, אם אנחנו מפנים כבר לרוב המדינות בעולם, מדובר על "לכפות" על הממשלה.

בין אם המילה היא "להניע" ובין אם המילה "לכפות", מאחר שמדובר בדברים שבלבו של אדם, יש חוסר דיוק מסוים בגלל הבחירה בצבע של המילה נועדה להשליך גם קצת על המעשה. כי לכאורה את יכולה להגיד לי: מה אכפת לי מה הבן-אדם הזה חושב בלב, משנה מה הוא עושה אחר-כך. אבל כשאומרים "לכפות" - אם חשבתי בלב שאני רוצה לכפות או חשבתי בלב שאני רק רוצה להשפיע, ובסוף, כל מה שעשיתי זה עמדתי עם שלט, אז מה זה משנה? ואם הלכתי וזרקתי אבן על ראש של מישהו, אבל בלב רציתי להשפיע - כאילו זה לא משנה, אבל בעצם זה כן משנה.

ולכן בחלק מהמדינות כתוב "להשפיע בדרך של כפייה", זה הביטוי היותר-מדויק, בגלל שהכוונה פה היא לצבוע את המעשה, הכוונה היא פה לשדר שהמעשה שאתה רוצה בעזרתו להשפיע על הממשלה, זה משהו לא לגיטימי שיש בו מסוג הכפייה הלא-לגיטימית. ולכן הביטוי הזה הוא מאוד חשוב, גם אם הצורה המדויקת יותר שלו זה לא להגיד "להניע" ולא להגיד "לכפות", אלא להגיד: "להשפיע באמצעות כפייה", כפי שזה כתוב בחלק מהמדינות. זו צריכה להיות מילה חזקה והיא צריכה לשדר את חוסר הלגיטימיות של המעשה, ולא מילה ניטרלית שמתאימה לכל הפגנה.

[...]

"להשפיע באמצעות כפייה", זה הביטוי המדויק.

נעמה פויכטונגר [ייעוץ וחקיקה פלילי]:

אכן, לדעתנו, המונח "לכפות" הוא לא מונח נכון מבחינת המציאות, אפשר להתווכח פה על תרגום, אבל אני לא חושבת שנכון לתרגם את המונחים המקובלים במדינות אחרות בתור "לכפות". מדובר על יצירת לחץ - - -
סיגל קוגוט: לא "להניע". אף אחד חוץ מאנגליה - - -
נעמה פויכטונגר: אז, קודם כל, באנגליה קיים כך, בדיוק כך. ודבר שני, באוסטרליה או בארצות-הברית יש: "להשפיע על-ידי איום", לא "על-ידי כפייה"; to influence by intimidation, אני חושבת.

סיגל קוגוט: Intimidation זה לא "איום". הכוונה היא להשפיע באמצעות הליך של לחץ וכפייה, כי את רוצה לשדר את חסר הלגיטימיות.

נעמה פויכטונגר: לא, סליחה, את המילה "כפייה" את מכניסה לפה. בדרך-כלל זה

to coerce או to influence by intimidation.

סיגל קוגוט: "להניע" זו מילה לא טובה.

נעמה פויכטונגר: אני חושבת שאין לנו ויכוח על המהות. המהות היא ליצור אווירה של לחץ כזה על הממשלה שבאמת אין לה ברירות.

סיגל קוגוט: לחץ כופה.

לילה מרגלית: לחץ לא לגיטימי, להבדיל מלחץ לגיטימי.

עמיר פוקס: גם להפר צווי הבאה זו עבירה; זה ביזיון בית-משפט.

קריאה: יש חשיבות גדולה לזה שהמטרה כשלעצמה תוגדר כמטרה שהיא שלעצמה לא לגיטימית, וזה יעזור גם בחלק מהבעיות - - - היסודות העובדתיים.

נעמה פויכטונגר: נדמה לי שחוסר הלגיטימיות של המטרה הוא משהו שיותר קשור למכלול כולו של הגדרת "מעשה טרור".

סיגל קוגוט: בהנחה ש"להניע" זו מילה לא טובה, יש לך רעיון טוב יותר? "להניע" זו מילה רעה.

נעמה פויכטונגר: יכול להיות שאפשר להגיד: "להשפיע על-ידי איוס", למרות שהמילה "איוס" לא כל-כך נכונה, לדעתך.
סיגל קוגוט: **זה לא איוס. זה לחץ, כפייה. אי אפשר להשאיר את זה: "להניע את הממשלה".**

נעמה פויכטונגר: **"להשפיע על-ידי יצירת לחץ"? [הנוסח שכרגע בכתב האישום]**
סיגל קוגוט: **זה צריך להיות משהו כופה, משהו לא לגיטימי.**
נעמה פויכטונגר: הכובע של "כפייה", בעיני, לא שייך לפה.
היו"ר אלעזר שטרן: למה "להניע על-ידי איוס"? הרי זה גם להניע על-ידי מעשה.
נעמה פויכטונגר: אבל מה גורם לממשלה לפעול? **החרדה הזאת מפני ההתרחשות. אנחנו כל-כך לא רוצים שייפלו רקטות, שאנחנו מוכנים להגיע להסדר מדיני זה או אחר.** הכוונה היא כזאת: אני משתמש בכלי של טרור כדי להשיג את התוצאות המדיניות או האחרות שאני מעוניין בהן, ואני חושב שזאת הדרך הנכונה להשיג.
היו"ר אלעזר שטרן: אבל אני גם עושה חלק מהדברים, לא? אם זו המטרה של הכול, זה לא רק להניע על-ידי איוס.

נעמה פויכטונגר: אז התרחשותו של מעשה היא חלק הכרחי מההגדרה. הרי המניע והמטרה לא עומדים כשלעצמם. **אני בוחנת מה היתה תכלית המעשה הזה, בשביל מה עשיתי אותו.**

סיגל קוגוט: אם אין לך את התכלית המיוחדת הזו, אתה הולך לחוק העונשין.
נעמה פויכטונגר: אם אני דוקר אדם בגלל שאני מחסל אתו חשבונות בתחום הפלילי, או שאני דוקר אדם כי אני רוצה ליצור פחד ובהלה בציבור על רקע של טרור. זה התפקיד של המטרה פה: הוא צובע את המעשה בהקשר הייחודי של טרור. מהבחינה הזאת, חלק גדול ממעשי הטרור באמת נועדו להשפיע על הממשלה. יכול להיות שאפשר לחדד את זה, אני חושבת שאנחנו לא יכולים להשאיר את המונח "כפייה".

סיגל קוגוט: זה לא נכון להגיד שזה מונח לא מדויק. מה לא מדויק בו?
נעמה פויכטונגר: המילה "כפייה" היא משהו שלא משאיר ברירות. לממשלה תמיד יש ברירה - - -

סיגל קוגוט: אף אחד לא אומר הממשלה תיכנע לזה. לכאורה, הממשלה לא חייבת להיכנע לשום דבר אף פעם. **זה אומר שהצורה בה עשיתי את המעשה היא כזאת שתפעיל על הממשלה - זה לא לחץ, זה לחץ חזק ולא לגיטימי.**

עמית מררי: אז אולי "איוס". "איוס", בהגדרה, הוא לא לגיטימי.
סיגל קוגוט: ננסה להביא לשיבה הבאה, אם הוסכם שהמילה "להניע" היא לא טובה - - -

היו"ר אלעזר שטרן: "להביא ממשלה" זה חלש מיד?
קריאות: זה כמו "להניע".

נעמה פויכטונגר: **צריך שיבוש שמתערב בשיקול הדעת של הממשלה. זה העניין.**
היו"ר אלעזר שטרן: להביא ממשלה זה לא ממש לכפות, אלא לעשות תנאים שיובילו אותה לשם. זה כמו "להניע"? זה יותר מ"להניע".
עמיר פוקס: זה כמו "לגרום", זה להיות קשר סיבתי בין מה שאתה עושה ובין מה שהממשלה עשתה. אין בזה את השליליות.
היו"ר אלעזר שטרן: "להניע" זה ליצור מניע.
[...]

עמיר פוקס: אולי "לאלץ"?

נעמה פויכטונגר: **"לאלץ" זה כמו "לכפות". זה לא משאיר - - של שיקול דעת.**
עמיר פוקס: למה? סייג של אילוץ בחוק העונשין אומר שהבן-אדם היה חייב לפעול? לא. הפעילו עליו איוס מאוד-מאוד גדול והוא פעל.

סיגל קוגוט: **אנחנו רוצים לשדר לחץ ממש חזק, לחץ כופה.**

נעמה פויכטונגר: אז בואו נדבר על לחץ ממש חזק.

סיגל קוגוט: אז תגידי לי מה זה לחץ ממש חזק.

היו"ר אלעזר שטרן: "לאלץ" זה גם "ליצור אילוץ"? "ליצור אילוץ" זה אותו דבר בדיוק, או שזה קצת קל יותר?

סיגל קוגוט : אפשר להגיד : **"במטרה לאלץ"**.

נעמה פויכטונגר : **בעינינו זה כמו "לכפות"**.

סיגל קוגוט : בואי תגידי לי ממה את חוששת. הנה, כל הזמן שואלים אותנו ממה אנחנו חוששים – ממה את חוששת?

נעמה פויכטונגר : אני רוצה לדייק - - -

סיגל קוגוט : **לא, אני גם רוצה לדייק, ולחץ - כל מי שעושה הפגנה רוצה להפעיל לחץ**. המטרה היא הדבר הכי חשוב כאן, חוץ מהיסוד הסגולי של המעשה. המטרה היא מה שהופכת מעשה למעשה טרור. אחרת, זו סתם עבירה בחוק העונשין. והמטרה הזאת לא יכולה להיות שאני רוצה להשפיע על הממשלה, כי כל אזרח שעושה דברים טובים רוצה להשפיע על הממשלה.

היו"ר אלעזר שטרן : נעמה, מיצינו את העניין. אני מקבל את ההערה של סיגל. **אני מוכן גם לקבל את מה שאתם אומרים, את החוזק הגדול מדי, אולי של הכפייה, שזה כאילו ממש אין ברירה אחרת. תנסו להידבר או למצוא נוסח מתאים יותר"**.

166. לאחר דיון מעמיק בסוגיה, נבחר המונח "לאלץ" - הקרוב במשמעותו למונח "לכפות", על מנת לבטא את היות האילוץ **אילוץ לא לגיטימי**.

167. במסגרת הליך החקיקה נאמר אפוא במפורש, **כי אין די ב"לחץ" כדי לעמוד בדרישת ההגדרה**.

168. לבסוף, עצם העובדה שבכתב האישום מדובר על הפעלת לחץ ציבורי **"מצטבר"** - שיוכל **"בסופו של דבר"** לקידום מטרות המחאה **"בראיתם"**, מעידה על פניה כי מדובר ברכיב חלש שממילא אין ביכולתו כשלעצמו להביא אפילו ללחץ, קל וחומר לכדי אילוץ.

ב) אין ראיות לכאורה גם להתקיימות החלופה של מטרה לעורר פחד ובהלה בציבור

169. לטענת המאשימה **"הנאשמים אף צפו כאפשרות קרובה לוודאי כי שיגור הנורים יעורר פחד או בהלה בציבור..."** (טיעון המאשימה חלק א', עמ' 7).

170. לטענה זו - כאילו הנאשמים צפו כאשרות קרובה לוודאי כי שיגור הנורים יעורר פחד ובהלה בציבור - **אין שמץ של ראיה בחומר החקירה ולא בכדי דברים אלה נאמרו בעלמא, ללא הפניה לאמירה או אסמכתא כלשהי**. גם האמירה שחלק מהנאשמים **"קיוו שהפעולה תבהיל את רוח"מ ואשתו מלשוב לביתם לקיסריה"** - חסרת בסיס בחומר הראיות.

171. נהפוך הוא. כשעפר דורון נשאל בחקירה אם חשב שנור תאורה יכול לגרום ללחץ ובהלה - **שלל זאת בפירוש** :

"ש : האם לא נראה לך שבזמן מלחמה שיגור של דבר כזה עלול לגרום ללחץ ולבהלה

מעצמים שעפים בשמיים בעיקר אחרי כטבמ שהגיע לבית רה"מ?

ת : לא אני לא חושב כי זה לא נראה כמו כטבמ ולא כמו טיל. **זה לא יוצר בהלה"**.

(עפר דורון, 17.11.24, ש' 51-50)

172. ובהמשך :

"ש : אני אומרת לך שפעולת שיגור הזיקוק שביצעתם, דווקא בעת הזאת, ובפרט לאחר פגיעת הכטב"מ בבית רה"מ ומתקפת הטילים האיראנית בתחילת אוקטובר 24 יוצרת פגיעה קשה בתחושת הביטחון של הציבור, ומהווה חציית קו אדום וזורעת פחד ובהלה. תגובתך?

ת: אני חושב שזיקוקים בדיונה הם אירוע שגרתני, הציבור מבין היטב שזה פעולות מחאה, התושבים מול בית רוה"מ מורגלים להפגנות, ובכלל זה לזיקוקים. אני לא חושב זה יוצר פאניקה. אנחנו כן משתדלים לא להפעיל סירנות במגפונים לבקשת התושבים

ש: אני אומרת לך שברגע שסמל שלטון נפגע, או מותקף, כמו במקרה זה של בית רוה"מ זה כן יוצר תחושה אצל הציבור שאפילו זה לא מוגן

ת: אני מסכים שאסור לפגוע בסמלי שלטון, ופגיעה בסמל שלטון יוצרת המון תופעות לא רצויות ולכן אסור לבצע את זה".

(עפר דורון, 24.11.24, ש' 99-102)

173. בדברים אלה, עפר לא רק עמד על היעדר הפוטנציאל בעיניו של הנורים ליצור פחד ובהלה - הוא גם הדגיש שוב, כי לא הייתה כל כוונה לפגוע בסמלי שלטון, וכי הוא מסכים שזה אסור. בנסיבות בהן גם המאשימה טוענת כי לא הייתה כוונה לפגוע בבית ראש הממשלה - אין בסיס לטענה כאילו הייתה מטרה לגרום ללחץ ובהלה באמצעות פגיעה בבית ראש הממשלה.

174. אף במישור העובדתי - לא ניתן לומר כי בכוחם של נורי תאורה לגרום פחד ובהלה ברמה אליה התכוון המחוקק בהתאם לחוק המאבק בטרור. גם בהקשר זה נפנה את בית המשפט הנכבד למסמך הייעוץ המשפטי של ועדת החוקה חוק ומשפט, בו נאמר:

"מטרת המעשה היא ליצור אפקט של פחד ובהלה קשים בקרב הציבור או לאלץ ממשלה/גוף נבחר לשנות את מדיניותו";

175. "פחד ובהלה בציבור" בהקשר של מעשי טרור מכוון לפחד ובהלה קיומיים - עד לכדי אימה ושיבוש חיי היום היום, כדוגמת פחד מפגיעים באוטובוסים ובמרחב הציבורי בכלל.

176. הדבר אינו יכול להתייחס לנורי תאורה. על פני הדברים, אין במראה של נורי תאורה המאירים באוויר כדי לגרום לפחד ובהלה בציבור, בוודאי לא פחד ובהלה העומדים ברף שאליו התכוון המחוקק במסגרת הגדרת "מעשה טרור". גם במובן זה, מדובר בהשטחה עד כדי זילות של המושג טרור.

177. בהקשר זה נזכיר, כי הנורים שוגרו באיזור שהוא מתחם ההפגנות הקבוע בקיסריה, וכי נעשה בעבר שימוש רב בנורים מסוג זה בהפגנות ומשחקי כדורגל, לרבות בהפגנות בסביבת בית ראש הממשלה. אין זה מפתיע, אפוא, כי גורמי החקירה בדקו במהלך החקירה אם התקבלו פניות למוקד 100 - ולא מצאו אף פניה הקשורה לנורים.

178. מכל מקום, טענת המאשימה ביחס לבהלה של המאבטחת מהנור שנחת בקרבתה אינה רלוונטית לענייננו, בנסיבות בהן תוצאה זו לא הייתה רצויה, ולכן אין בה כדי לבסס מטרה.

4. אין ראיות לכאורה לכך ששיגור הנורים יצר סיכון ממשי לפגיעה חמורה בגופו של אדם (ס' 3 להגדרת "מעשה טרור")

179. כפי שהראינו לעיל באשר להיעדר פוטנציאל הסיכון הנשקף מהנור - בוודאי אין בסיס לטעון כי המעשה עומד בדרישות סעיף (א)(3) בהגדרת "מעשה טרור" - מעשה שמהווה סיכון ממשי לפגיעה חמורה בגופו של אדם. זאת, לא מבחינת ממשות הסיכון ולא מבחינת חומרת הפגיעה. בוודאי אין שמץ של בסיס בחומר הראיות לכך שהמשיבים היו מודעים לסיכון כזה, ולא בכדי אין אף הפניה בטיעוני המאשימה לראיה התומכת בטענתה זו.

5. העמדה לדין בענייננו בעבירה של "מעשה טרור" מהווה סטיה ניכרת ומהותית ממדיניות ההעמדה לדין של התביעה בעבירות טרור בעבר

180. כפי שנפרט להלן, העמדה לדין בנסיבות ענייננו מהווה סטיה ניכרת ומהותית ממדיניות ההעמדה לדין של המאשימה בעבירות טרור, באופן שיש בו כדי להקים למבקשים טענה של הגנה מן הצדק.
181. בעניין זה, נבקש להפנות לדו"ח מקיף של פרקליטות המדינה - "סיכום עבודת הפרקליטות במהלך אירועי "שומר חומות", המצ"ב כנספח ב'.
182. בהקדמה לדו"ח מאתר משרד המשפטים - נאמר כך:

"כזכור, באפריל 2021 סביב חודש הרמדאן, החלה מתיחות ביטחונית באזור ירושלים, אשר כללה התפרעויות ותקיפות של תושבי מזרח העיר הערבים נגד כוחות הביטחון ונגד אזרחים יהודים, לרבות אירועי לינץ'. על רקע מתיחות זו, החלו ארגוני הטרור בירי רקטות לעבר ישראל ואז התפשטו האירועים האלימים מירושלים לכל רחבי הארץ.

בתקופה זו, בוצעו אירועי אלימות קשים כלפי כוחות הביטחון ופגיעה ברכוש המדינה ע"י אזרחים ממוצא ערבי. כן בוצעו פעולות אלימות קשות ופגיעה ברכוש של אזרחים, כאשר כפי שעולה גם מהנתונים, רוב המעשים בוצעו ע"י אזרחים ממוצא ערבי כלפי יהודים ומיעוטם ע"י יהודים כלפי ערבים.

הגם שלא כל האירועים פוענחו ולא נתפסו כל החשודים, המשטרה והשב"כ ביצעו מעצרים רבים של מעורבים בהתפרעויות, ותיקי החקירה הועברו לטיפול הפרקליטות כמקובל, לשם הכרעה בשאלת ההעמדה לדין.

משהתברר כי מדובר באירוע ייחודי רחב-היקף, הוחלט בפרקליטות על היערכות מיוחדת שכללה, בין היתר, החלטה כי כל ייחוס עבירת "מעשה טרור" תאושר ע"י ראש תחום ביטחון בפרקליטות או מ"מ המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים), כדי לשמור על מדיניות אחידה; קביעת מדיניות מחמירה בנושא מעצרים ועררים על החלטות שחרור ממצר, לרבות בעניינם של קטינים; הגדרת ממונים ייעודיים במחוזות כדי לוודא אחידות בטיפול; דיווח שבועי למטה הפרקליטות על מצבת התיקים בכל המחוזות; הקמת קבוצת התקשרות ייעודית לממונים במחוזות השונים וכן לגורמי מטה, וזאת לצורך שיתוף, התייעצות ועדכונים בזמן אמת; תיאומים שונים בין הפרקליטות לבין חטיבות החקירות והתביעות במשטרת ישראל; בהמשך, קביעת מדיניות ענישה ביחס לתיקים שהושגה בהם הרשעה.

ניהול האירוע בהכוונת המטה, תוך שיתוף פעולה וסיעור מוחות עם המחוזות, ותוך שיפור והפקת לקחים תוך כדי תנועה, הביאו לעמידה של הפרקליטות במשימה חשובה ולאומית זו.

[...]

לתפישת הפרקליטות, החומרה היתירה שבאירועי שומר החומות נבעה מכך שתוך כדי לחימה מול ארגוני הטרור וירי הרקטות, נפתחה חזית נוספת, פנימית, אשר הוסיפה והעצימה את הפגיעה הקשה בביטחון האישי של אזרחי המדינה. בתקופה זו, חלק מאזרחי ישראל פעלו לפגוע בכוחות הביטחון, באזרחים יהודים, בתשתיות וברכוש, ובמקביל התבצעו, במספר נמוך משמעותית, פעולות אלימות ע"י אזרחים ממוצא יהודי נגד אזרחים ערבים ורכושם. בשל מעשים אלו היה צורך להפנות כוחות ביטחון מעיסוקם נגד האויב מבחוץ לפעולות ביטחון-פנים. פעולות אלו, ודאי בעת לחימה, חותרות תחת בסיס החיים המשותפים במדינת ישראל ופוגעת בבסיס האמנה החברתית המינימלית, אותה כל אזרחי המדינה אמורים לחלוק.

על רקע האמור, המדיניות שקבעו פרקליט המדינה והמשנה לעניינים פליליים הייתה, שכללל בתיקים בהם התגבשה תשתית ראייתית, יש לבקש לעצור את

הנאשמים עד תום ההליכים נוכח המסוכנות הרבה של מבצעייהם ונסיבות ביצוע העבירות שעמדו בבסיסם. הפרקליטות טענה בבתי המשפט, כי המסוכנות הנשקפת מהמעשים, גם אם ההצטרפות אליהם הייתה ספונטנית, אינה ערטילאית אלא מדובר במסוכנות קונקרטיה של ממש. זאת, לאור העובדה שהיה די באווירה המסיתה והמלהיטה, על רקע מצב החירום השורר במדינה, כדי להניע את הנאשמים לבצע את המעשים. לכן עולה חשש שנאשמים אלה ישובו ויבצעו על רקע זה מעשים קשים נוספים. הגשת כתבי האישום עם בקשות מעצר חייבה עבודה בסד זמנים צפוף ביותר.

בכתבי האישום יוחסו לנאשמים מגוון עבירות: רצח (אירוע יגאל יהושע ז"ל), ניסיונות רצח, חבלה חמורה בכוונה מחמירה, הצתה, סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, עבירות נשק, תקיפות שוטרים, ועבירות מתחום הסדר הציבורי, ובכלל זה עבירות התפרעות, הפרעה לשוטר ועוד.

במקרים המתאימים, וכאשר ניתן היה להוכיח זאת, יוחסה נסיבה מחמירה של מניע גזעני לעבירות אלימות ורכוש שבוצעו על רקע מוצאם וזהותם של מושאי התקיפה [...].

בנוסף, במקרים החמורים יותר שכללו בין השאר, אירועי לינץ', ירי לעבר שוטרים או אזרחים, פגיעה בתשתיות ובשירותים חיוניים, השלכות בקבוקי תבערה לעבר כוחות הביטחון או אזרחים ועוד, הוחלט לייחס לנאשמים עבירות מכוח חוק המאבק בטרור.

בתקופה האמורה הוגשו כתבי אישום הנוגעים ל-108 אירועים נגד 239 נאשמים בעבירות בנסיבות המחמירות של מעשה טרור או מניע גזעני, 85% מהם ממוצא ערבי ו-15% ממוצא יהודי. חמישית מהנאשמים היו קטינים."

183. מהדו"ח עולה, כי למרות שמרבית העבירות הפליליות נעשו במסגרת אירועי "שומר חומות" בנסיבות המאפיינות מעשים על רקע "אידיאולוגי", רק במקרים החמורים והקשים - הוחלט לייחס לנאשמים עבירות מכוח חוק המאבק בטרור.

184. באשר למאפייני האירועים הקשים, צויין בדו"ח כך:

"מעשה טרור אירועי שומר חומות, כללו אירועים חמורים וקשים ממניע לאומני-אידיאולוגי, מתוך מטרה לעורר פחד ובהלה בציבור ואשר יצרו סיכון ממשי לפגיעה חמורה בגופו של אדם או לפגיעה בתשתיות או בשירותים חיוניים. עקב כך, הוחלט ליחס עבירות מכוח חוק המאבק בטרור. סוגי האירועים אשר בגינם יוחס מעשה טרור הינם: אירועי לינץ' (32%); אירועי ירי/זריקה רימון רסס לעבר יהודים או שוטרים (11%); פגיעה בתשתיות (1.5%); זריקת בקת"בים/מטענים לעבר יהודים (15%); זריקת בקת"בים/אבנים לעבר שוטרים (11%); הצתה/זריקת בקת"ב על תחנת משטרה; (4%) יידוי אבנים לעבר רכבים (16%); הצתה של רכוש אזרחי (4%); דקירה/יידוי אבנים על אדם (לא כלינץ') (4%); אחר (1.5%)".

185. לשיטת הפרקליטות עצמה, כתבי אישום בעבירות טרור - הוגשו רק במקרים של עבירות אלימות מובהקות וחמורות.

186. הסטיה הניכרת ממדיניות ההעמדה לדין של הפרקליטות בנסיבות עניינו מקימה למבקשים, בין היתר, בסיס לטענה של הגנה מן הצדק, והדבר כשלעצמו תומך בהיעדר ראיות לכאורה.

1. השיחה עם איש השב"כ - הוצגה באופן שגוי, תוך הוצאה מהקשר

187. המאשימה מייחסת משקל רב בטיעוניה לשיחה שהתקיימה בחודש ספטמבר עם איש השב"כ (ג'רבי).
188. המאשימה מציגה את השיחה באופן שגוי ומטעה **שאינו תואם את הראיות** גופן.
189. כך, ההצגה כאילו בשיחה "הובהרו להם גבולות המחאה אותם אסור לחצות, ובין היתר, הובהר להם **כי אין לבצע ירי של פירוטכניקה לעבר בית ראש הממשלה**" (ס' 6 לכתב האישום) - אינה נכונה.
190. כאמור, לצורך דיון זה אנו מתייחסים לראיות על פניהן.
191. אנו מפנים את בית המשפט הנכבד לעיין ב"דוח תחקור גלוי" של איש השב"כ ג'רבי (סימון 151 בחומר החקירה).
192. ראשית, מדובר בשיחה **וולנטרית**. עפר הסכים לפגישה, אף שידע שחוקית מותר לו לסרב:
- "7. עופר השיב בחיוב, ציין כי מוסרית לא יכול לסרב לפגישה עם השב"כ גם אם חוקית מותר לו.
8. השיחה הסתיימה באוירה חיובית כשהח"מ ציין שיתקשר לעופר בשנית על מנת לקבוע את המועד הסופי לאחר שתבוצע שיחה לאמיר".
193. שנית, השיחה לא הוגדרה כשיחת "אזהרה" אלא כשיחה ש"מטרתה ליישר קו ותיאום ציפיות במסגרת פעולותיו במחאות מנק' המבט של השב"כ" (ס' 11(2)(7)).
194. שלישית, קריאת סיכום השיחה בכללותו מלמדת בבירור, כי השיחה לא עסקה באזהרה מפני פעולות שעלולות ליצור סיכון לראש הממשלה או לביתו, כטענת המאשימה, **אלא באי יצירת מצב שעלול להעמיד את המפגינים בסכנה**:
24. יחד עם זאת, עליהם להבין כי כחלק ממעגלי האבטחה במעגל הקרוב לבית רוה"מ נמצאים מאבטחי שב"כ ומאבטחי יח' מגן שתפקידם שונה מתפקיד המשטרה והדבר האחרון שהמוחים רוצים לעשות זה לאתגר את מעגל אבטחה זה.
25. הוסבר כי כל פעילות שתאתגר את מעגל האבטחה הצמוד לבית רוה"מ **עלולה להביא למיסקלקולציה** של הדברים ולתגובות של המאבטחים כלפי המוחים המאתגרים **וחלילה להביא לפגיעה במפגין**.
26. השניים ציינו כי כלל המוחים בקיסריה מודעים לנושא זה **ואין כל כוונה לאתגר זאת**.
27. סוכמו הגבולות הברורים שאסור לחצות **לאור אפשרות לתרגומן על ידי מערך האבטחה בפגיעה באישיות או בנכס**:
1. כל פעולה חשאית הכוללת התקרבות לנכס (התגנבות, זחילות, הטמנות בשטח בצורה חשאית וכו).
 2. פריצת מחסומים ופריצה המונית לבית רוה"מ (תרחיש הקפיטול).
 3. חסימה פיזית של האישיות או שיירת ראש הממשלה.
 4. ירי של פירוטכניקה לעבר בית רוה"מ.
28. עופר ואמיר קיבלו בהבנה מלאה את הדברים וציינו כי הנושא ברור להם".

195. האזכור בסעיף 27(4) של ירי פירוטכניקה לעבר בית ראש הממשלה (בדומה לפעולות האחרות שזכורות בסעיפים הראשונים) עלה אפוא, בהקשר של פעולות שעולות בסופו של דבר **לסכן את המפגינים**, כתוצאה מפרשנות לא נכונה שלהן על ידי אנשי האבטחה, ולא כמעשים פליליים שעלולים ליצור סיכון לראש הממשלה או לביתו.

196. בכל מקרה, ההתייחסות בשיחה הייתה לירי של פירוטכניקה "לעבר" בית ראש הממשלה - כלומר בניסיון לפגוע בבית ראש הממשלה.

197. בענייננו, כאמור, שיגור הנורים היה לעבר הדיונה, וגם המאשימה לא טוענת שהייתה כוונה לפגוע בבית. ראו עדות עפר דורון:

"ש: עוד הוסבר לך כי ירי של פירוטכניקה לעבר בית רוה"מ עלול להתרגם ע"י מערך האבטחה כפגיעה באישיות ונכס
ת: אני לא זוכר את הפירוטכניקה כחלק מהותי בשיחה. ברור לי, ששיגור פירוטכניקה לבית רוה"מ יכול להתפרש כאיום, ולכן גם לא שיגרנו לעבר בית רוה"מ אלא לדיונה, שבסוף זה הגיע לבית רוה"מ".
(עפר דורון, 27.11.24, עמ' 7, ש' 37-38)

198. בנוסף, עפר סיפר בעדותו כי לפני שיגור הנורים וידא שראש הממשלה לא נמצא בבית, כדי לא להלחץ את יחידת האבטחה 730. אילו ראש הממשלה היה בבית, לא היו משגרים את הזיקוקים כלל:

"ש: אתה מסרת גם בחקירה זו, וגם בחקירה קודמת כי ביצעת כמה בדיקות על מנת לוודא שראש הממשלה ואשתו לא נמצאים בבית, בטרם יריתם את הזיקוקים, למה?

ת: כי אם הוא היה בבית לא היינו מבצעים
ש: למה?

ת: כי גם זיקוק שאמור להגיע לאן שהוא צריך להגיע, היה מקפיץ את 730, ואנחנו לא רצינו להקפיץ אותם. יש פעולות שאנחנו עושים כשהם בבית, ויש פעולות שאנחנו עושים כשהם לא בבית, ויש פעולות שזה לא משנה
ש: מה זה חשוב אם הם נמצאים בבית או לא, אם גם ככה לא הייתה לך כוונה לפגוע בראש המשלה, כפי שמסרת בחקירה?

ת: כי רמת הלחץ של המאבטחים עולה דרמטית, בצדק, ואנחנו לא עושים דברים שעלולים להתפרש לא טוב, אנחנו לא היינו עושים למאבטחים את זה.
ש: אבל למה שזה יתפרש לא טוב, הרי אתה אומר שלא תיכננתם לירות על הבית, אז מה משנה שיהיו שם מאבטחים של 730?

ת: כי אם הוא בבית, רמת הלחץ של מאבטחים גבוהה דרמטית, הם מגינים על ראש הממשלה, ולא נכון להכניס אותם ללחץ מטורף תוך כדי שהם מגינים על ראש הממשלה, זה יכול לגרום להם להגיב לא נכון, לירות באנשים, לזאב זאב, אסור לעשות את זה.

ש: אבל אתה בכלל לא התכוונת לירות לשם, כפי שאתה מוסר
ת: רמת הלחץ שלהם עולה לכל האזור, ולא רק לבית, ולכן אם הוא היה בבית לא היינו עושים פעולה כזאת

ש: אני אומרת לך שאתה עשית סיור מוקדם ווידאת שרוה"מ לא בבית, והמאבטחים של 730 לא יהיו, כי כיוונתם לשם, לבית רוה"מ
 ת: אני ווידאתי שהם אינם בבית כדי שבפעולה שתכננו בביצוע של זיקוק מעל הדיונה לא נלחיץ את מערך האבטחה לחשוב שיש כאן מתקפה על ראש הממשלה".
 (עפר דורון, 19.11.24, ש' 79-90)

199. עפר אף העלה מיוזמתו בחקירה, שבעניין של מה לא עושים בסביבת הבית הם "מסוכמים עם השב"כ":

"ש: הסברת שזה היה מדאיג את המאבטחים כי הם לא היו יודעים לאן זה בא, כלומר ידעת שאין על זה שום שליטה, ויכול להיות אפילו סיכון שזה היה לכיוון של רוה"מ
 ת: הם לא יודעים מה בא, איך בא, הם עם חושים סופר מחודדים, וזה יכול להלחיץ, אולי זה ההטעיה, כשיש חשש איומי על חי רוה"מ, לא מוסיפים דברים נוספים. אנחנו לא רוצים לפגוע ברוה"מ, ואנחנו לא רוצים להטריף את המאבטחים, זה לא המטרה שלנו, ולכן אנחנו גם מסוכמים עם השב"כ מה לא עושים סיבוב הבית".
 (עפר דורון, 20.11.24, ש' 67-69)

200. גם בכך עפר ראה עצמו כמי שפועל בהתאם לסיכום עם ג'רבי.

201. על רקע המתואר לעיל, אין בסיס לטענת המאשימה כאילו שיגור הנורים בנסיבות ענייננו נעשה בהתעלם מאזהרת שב"כ ובחריגה מהסכמות וכאילו יש בו כדי ללמד על "היעדר מורא מפני החוק".

ז. כלל נסיבות העניין מעידות על היעדר מסוכנות

1. טיב המעשה אינו מגלה מסוכנות

202. כאמור לעיל, וגם בהתאם לדברי המאשימה עצמה, מעשיהם של המשיבים לא בוצעו בכוונה לפגוע. מדובר בפעולה שהתרחשה במסגרת הפגנה, וכפי שניתן להתרשם מהנסיבות, היא הייתה סמלית במהותה ולא נועדה לפגוע.

203. האמור לעיל בעניין היעדר מודעותם של המשיבים לאפשרות שתגרם פגיעה, מעיד כי אין בסיס לייחס להם מסוכנות.

204. גם ככל שנקבל את כתב האישום כפי שהוא, המעשים המיוחסים למשיבים - מעשים של פזיזות ורשלנות - מעצם טבעם, באופיים ובמהותם מגלים לכל היותר נטילת סיכון, ואינם מגלמים מסוכנות, בוודאי לא כזו שמצדיקה מעצר עד תום הליכים.

205. מדובר בפעולה נקודתית, שהובילה לתוצאה לא רצויה עקב תקלה.

206. היעדר המסוכנות במעשים עולה מכלל הגורמים הבאים: מהותם של הנורים כגוף המיועד ליצור אפקט של אור ולא לגרום נזק; מהות הנורים כגוף שאמור להאיר בשמיים ולהגיע לקרקע כשהוא כבוי וקר; שיגור הנורים במרחק מאזור מאוכלס; עצם העובדה שהמשיבים נקטו באמצעי זהירות; העובדה שלא נגרם נזק בפועל כתוצאה מהמעשים.

207. טענות המאשימה ביחס למסוכנות **מתעלמות מכל הגורמים האמורים**, ולמעשה מתייחסות לתוצאה כאילו הייתה מכוונת וכאילו נבעה ממעשה מכוון - זאת בניגוד גמור לעובדות המקרה.

2. מדובר באירוע לא מכוון - תקלה

208. מן הרגע הראשון המשיבים תפסו את תוצאת האירוע כתקלה לא מכוונת ואף ראו בתוצאה זו כפוגעת במטרות המחאה.

"שאלה: איך עודכנת היכן נחת הזיקוק?"

תשובה: אחד ראיתי את הסרטון שיצא לטלוויזיה שאמר שהזיקוק נחת צמוד לבית רוה"מ מניתוח שלי את הסרטון זה בוטקה רחוק כמאה חמישים מטר מהבית, ואת הזיקוק השני עודכנתי פה ע"י החוקרים שהוא נחת בחצר הבית שזה ממש הזיה.

שאלה: מה הרגשת כשהבנת שאלו תוצאות השיגור?

תשובה: רע מאוד, **הבנתי מיד שזה לא מה שרצינו, שזה יקפיץ את כולם לגובה מטורף יעשה נזק למחאה, ואירוע רע**.

(עפר דורון, 18.11.24, ש' 63-60)

209. כבר בתחקור הראשוני בשב"כ, הדגיש עפר שמדובר **בפשלה**:

"שאלתי את הנדון **מה לגבי מה שהיה אתמול והאם בעיניו זו הפגנה לגיטימית**,

השיב כי זו הייתה פשלה".

(עפר דורון, חקירת שב"כ הראשונה - 17.11.24 בשעה 14:50 (מסמך 172, ס' 37))

210. מעצם העובדה שהמשיבים רואים את התוצאה כ"פשלה" וכגורמת נזק, עולה כי **לא קיים סיכון שיחזרו על ההתנהגות המיוחסת להם**.

3. שיתוף פעולה בחקירה, לקיחת אחריות והבעת חרטה

211. בבחינת מסוכנותם של המשיבים, יש מקום לתת משקל משמעותי לעובדה שהם **נטלו אחריות לאורך כל החקירה, והביעו צער וחרטה**.

212. עפר הודה מהרגע הראשון במעורבותו באירוע. הוא הבהיר כי לא הייתה כל כוונה לפגוע באף אדם:

"13. שאלתי את הנדון האם מוכן לספר לי מה קרה אתמול, השיב כ מבין שהוא עצור על מה שקרה אתמול ורוצה למסור לי 2 דברים, הראשון **שהוא היה אתמול בקיסריה**, והשני הוא **שהוא לא התכוון לפגוע באף אחד ובמיוחד לא בראש הממשלה**".

(עפר דורון, חקירת שב"כ הראשונה - 17.11.24 בשעה 14:50 (מסמך 172))

213. שיתוף הפעולה של עפר בא לידי ביטוי גם בכך שדיבר באופן פתוח בחקירתו; סייע לשכנע את שאר המשיבים לשתף פעולה בחקירותיהם; שיתף פעולה באופן מלא בשיחזור; כל זאת עוד בהיותו מנוע מפגש עם עורך דינו.

214. יותר מכך, במהלך השיחזור, התנדב עפר והוביל את החוקרים אל ארון ציוד השיט בו מצויים האלמנטים הפירוטכניים הנדרשים לפי חוקי השיט, והחוקרים לקחו את כולם. עפר הדגיש כי:

"ש: תספר לי איפה היית היום?"

ת: היום הלכתי עם השוטרים לשדרת ים, למרכז הימי שמה יש ארון בגדים שלי של השיט ובתוכו הייתה שקית עם האמצעים הפירוטכניים ימיים, זיקוקים, לפידים, עשן, זה הכל אמצעים שנדרשים להיות עפ"י חוק, לפי סוגי השייט. אנחנו הגענו לשם, אני פתחתי בעצמי את הארון, והם לקחו משם את כל האמצעים הפירוטכניים, בדקו שהם במצב תקין ולקחו אותם. לשאלתך, **אני התנדבתי מיוזמתי להראות לכם ולהביא לכם את כל האמצעים, במסגרת הפתיחות המלאה שאני רוצה להיות איתכם, לא נראה לי שאני ארצה להפעיל דברים כאלה עוד פעם. הארון בגדים הזה הוא שלי.**
(עפר דורון, 19.11.24, ש' 6-7)

215. דבריו של עפר בעניין אפשרות השימוש העתידי שלו באמצעים מעין אלה ברורים וחדים.

216. החרטה העמוקה שהביע עפר בחקירתו בולטת ואותנטית:

"שאלה: יש לך משהו להוסיף?

תשובת: אני רוצה להוסיף שלושה דברים: אחד, **החלטתי לשתף פעולה באופן מלא לחלוטין עם השבכ והמשטרה** ובכלל זה לסייע בשכנוע שני הנאשמים הנוספים לשתף פעולה, מתוך הבנה כי האמת היא שונה בתכלית מהאישומים, לאור ההבנה כי הנזק הציבורי ברמה הלאומית מהמסרים בתקשורת הוא חמור וככל שנעצרו אותו מוקדם יותר ייטב למדינה למחאה ולנו ועל אף שקיבלתי את החלטה זו בניגוד להמלצת עורך דיניי ובלי יכולת להתייעץ איתו.

[...]

כל פעולתנו באה ממניעים של עשיית טוב לעתיד המדינה לראייתנו לא אני ולהערכתנו גם לא שותפי לפעולה התכוונו בעבר או בעתיד לפגוע באופן כלשהו פיזית ברוה"מ או בכל סמל שלטון או בכל אדם שהוא, אני מצר עמוקות על הפעולה השגויה והכושלת ולוקח את מלוא האחריות."

(עפר דורון, 18.11.24, ש' 75-76)

217. שיתוף הפעולה המלא של המשיבים בחקירתם, החרטה העמוקה שהביעו, מעידים בצורה הברורה ביותר על היעדר המסוכנות הגלום בהם. כמו כן, הדבר מלמד באופן ברור על כך שניתן לתת אמון מלא במשיבים שישתפו פעולה גם בשחרור בתנאים, ולא יפרו את הוראות בית המשפט הנכבד.

4. **חווית המעצר כחוויה מרתיעה**

218. בנסיבות העניין, יש מקום להעניק משקל משמעותי להרתעה שנוצרה בשל תקופת המעצר הארוכה בה שוהים המשיבים עד כה. מדובר באנשים נורמטיביים, שלפני המחאות לא הייתה להם כל היתקלות עם החוק.

219. המשיבים מצויים מזה כחודש במעצר בתנאים קשים. חווית המעצר היא חוויה מרתיעה מאד עבורם, והם ומשפחותיהם חווים קושי פיזי ונפשי גדול. זאת בוודאי בנסיבות בהן הם מוחזקים כעצורים ביטחוניים, על כל הכרוך והמשתמע מכאן.

220. עבור עפר, מדובר בחוויית המעצר הראשונה בחייו. המעצר קשה ואף טראומטי עבורו, והוא חווה אותו כגורם מרתיע, במיוחד בנסיבות בהן הוא חש אחריות גם למעצר של בנו הצעיר, גל. הוא אמר בעניין זה בחקירה:

"17. הנדון שאל האם עצרנו את גל. אמרתי לנדון שאנחנו בהחלט מתכוונים לעצור אותו.

18. הנדון החל לדמוע ואמר שמאד מבקש שנעזור לו. הנדון אמר שחש אשמה על כך שהרס לגל את החיים.

19. אמרתי לנדון שגל אדם בוגר שמקבל החלטות על עצמו. הנדון אמר, כשדמעות בעיניו, שהוא גרם לגל לבוא עימו לארוע והוא זה שסיבך אותו וכאב הוא **חש אשמה גדולה על כך שהרס לבנו את החיים**."

(עפר דורון, חקירת שב"כ - 18.11.24 (מסמך 173))

221. על רקע זה, ובהינתן דרכו ומקצועו, יש להניח כי ייזהר היטב מלהפר תנאי שחרור באופן שיסכן בשנית את חירותו או את חירות בנו.

5. הנסיבות האישיות של המשיבים מעידות על היעדר מסוכנות

222. כידוע, בית המשפט נדרש לבחון את מסוכנותם האישית של המשיבים, וזאת לא רק בהסתמך על המצב הביטחוני וטיב העבירות, אלא לבחון האם מדובר **במסוכנות של ממש שיכולה לסכן אחרים** (בש"פ 789/24 **אחמד כליפה נ' מדינת ישראל** (נבו 8.2.2024)). בענייננו, ברור לחלוטין שלא זה המצב.

223. מאפייניהם האישיים של המשיבים מעידים על **היעדר מוחלט של מסוכנות**. זאת נוכח מספר שיקולים מצטברים: ראשית, המשיבים **נעדרי עבר פלילי**; מנהלים אורח חיים נורמטיבי לחלוטין, המשלב תרומה משמעותית למדינה ולחברה, עבודה מקצועית וחיי משפחה.

224. משכך, הם מבינים היטב את המשמעות של הפרת תנאי שחרור. בנסיבות אלו, ובהעדר אינדיקציה המלמדת אחרת, ראוי לתת במשיבים אמון מלא שיימנעו מלהפר את תנאי שחרורם.

225. באופן אישי - עפר בן 63, נשוי לאסתי, אב לשלושה, סב לשניים, ומתגורר בזכרון יעקב. עד שנת 2002 שירת עפר בחיל הים במגוון תפקידים מבצעיים ותפקידי מטה בכירים. בתפקידו האחרון היה ראש תחום דרישות מבצעיות. עפר השתחרר מהשירות בדרגת אלוף משנה והמשיך בשירות מילואים ארוך. במהלך שירות המילואים, הועלה לדרגת תת אלוף ושימש כמנהל לחימה בחירום בבור זרוע הים. הוא בעל תואר ראשון בכלכלה בהצטיינות ותואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת חיפה.

226. לאחר שחרורו מצה"ל, עפר שימש בתפקידים בכירים בתעשייה האווירית. בתפקידו האחרון, שימש כסגן נשיא ומנהל חטיבת החלל בתעשייה האווירית לישראל, היחידה העסקית שאחראית על פיתוח, בנייה, שיגור ותפעול של לווייני תצפית ותקשורת. כיום עפר משתמש כמנכ"ל חברת EVR Motors. מאז נובמבר 2019.

227. עפר הוא אדם ערכי ומחויב, בעל רקע עשיר של עשייה ציונית ותרומה משמעותית לביטחון ישראל ולחברה הישראלית. לאורך השנים הוכיח עפר אחריות ומסירות, הן במסגרת שירותו בחיל הים, שם פיקד על יחידות מבצעיות חשובות, והן בתפקידיו בתעשיות הביטחוניות והטכנולוגיות של ישראל. מעורבותו בפרויקטים לאומיים פורצי דרך, כמו הובלת צוות בניית נחתת הירח "בראשית", מעידה על חזונו, דבקותו במטרה ורצונו לקדם את מדינת ישראל ולתרום לה.
228. כל אלה מעידים כי מדובר באדם בעל ערכים, אחריות חברתית ומוסר גבוה - אדם שרחוק מלהיות מסוכן לחברה.

6. התייחסות לטענות המאשימה

229. בטענותיה ביחס למסוכנות כביכול של המשיבים, המאשימה מתייחסת למעשים **כאילו היו מעשים מכוונים**, וכאילו כיוונו לתוצאה, אף שגם לטענתה, **לא כך הם פני הדברים**.
230. יתרה מכך, המאשימה נזקקת בכתב האישום לקונסטרוקציות משפטיות מורכבות ביחס ליסוד הנפשי הנדרש לעבירות, ובמקביל מבססת את טענתה למסוכנות על אותו יסוד נפשי שנדרשות קונסטרוקציות כדי להוכיח אותן. לא זו אף זו, מדובר בקונסטרוקציות שאין להן כל תקדים בפסיקה.
231. נסיבות אלה מחלישות מאד את טענת המאשימה למסוכנות כביכול.

א) פעולות ההתחמקות מגילוי - אינן מלמדות על מסוכנות

232. אכן, המשיבים נקטו מראש פעולות שונות לקראת שיגור הנורים ולאחריו כדי למנוע את תפיסתם על ידי המשטרה. כפי שתיארו בחקירותיהם, הדבר נבע מתחושה של חוסר אמון שלהם כלפי משטרת חדרה בשל התנהלותה כלפי המפגינים בקיסריה, באופן שבעיני המשיבים נתפס כחריג ובלתי מידתי, וכלל היטפלות אליהם וביצוע של מעצרי שווא.
233. עפר הסביר בחקירתו כי הם חשו שמשטרת חדרה "מחפשת אותם", לא כיוון שחשבו שמעשיהם מסוכנים ועל כן צריכים לברוח, אלא כי חשו שהם נמצאים תחת זכוכית מגדלת:

י"ש: כששיגרתם את הזיקוקים, השתמשתם בכפפות?

ת: כן

ש: מי השתמש?

ת: מי שהחזיק את הזיקוקים, גל ואיתי

ש: למה בעצם?

ת: **מאותה סיבה שחמקנו ממצלמות, כדי לא להיתפס, כדי שאם ימצאו את הזיקוקים, אז לא ידעו מי השתמש בזה.**

ש: מי נתן את ההוראה להשתמש בכפפות?

ת: לא הייתה הוראה

ש: אז איך הם ידעו לבוא עם כפפות?

ת: אני הבאתי כפפות, אני הבאתי את הכפפות יחד עם הזיקוקים

ש: מה עשיתם עם הכפפות?

ת: אני מניח שהם זרקו את הכפפות, בשיחים, בחולות שם לא ראיתי אותם זורקים את הכפפות אבל אני מניח שהם זרקו את הכפפות יחד עם הזביל של הזיקוקים.

ש: יש בעיה עם לשגר זיקוק בחולות?

ת: לדעתי לא

ש: עכשיו תסביר לי אם הכוונה לשגר את הזיקוק לדיונות, ואתה יודע שאין עם זה בעיה, למה אתה בא מראש עם כפפות, במחשבה שלא יתפסו אותכם במקרה שימצאו אותם?

ת: מאותה סיבה שאני מתחמק ממצלמות, מוודא שאין שוטרים בשטח, ובוחר שביל שבו קשה להגיע אלינו ויהיה לנו קל לצאת ממנו, והסיבה לכך היא **שלאורך התקופה משטרת חדרה העלילה עלינו, עליי, על אמיר ועל גל ועל עוד נוספים, האשמות שווא, סיבב אירועים עם פירוטכניקה**. גל הואשם ונעצר למשך 40 שעות על שיגור חומר נפץ לאחר בטענה עשן ימי, זו עבירה חמורה, הוא לא עשה את זה, והוא נעצר עי קצין ששבועיים קודם לכן אמר לו בהפגנה ליד, "אני זוכר אותך, אתה הפגנת בחיפה אתה מהטכניון", הוא אמר לו את זה בטון מאיים, וגל אמר לו "אני זוכר אותך אתה נהגת בי באלימות, והתלוננתי למפקד שלך", אותו קצין שבועיים אחרי זה עצר אותו ללא שום סיבה למעצר שחורג מכל הכללים. לפני מספר חודשים, אני נקראתי לחקירה על חשד התנהגות פחזנית באש על מסירת זיקוקים לשני בחורים צעירים, וגם זה לא היה ולא נברא, מיותר לומר ששני התיקים עדיין פתוחים, ומנגנון הסגירה לוט בערפל **וזה הסיבה שאנחנו לא מתקרבים למשטרה עם פירוטכניקה, לא בגלל שזה פשע, בגלל שמשטרת חדרה הם הפושעים, אנחנו מרגישים שאנחנו נרדפים על ידי משטרת חדרה באופן שחורג מכל קנה מידה הגיוני ולכן אנחנו נזהרים זהירות יתרה בנושא הזה**.

ש: עופר, אני אגיד לך את האמת, לבוא ולהאשים את משטרת חדרה ברדיפה, ולהשתמש בזה כתירוץ שבגלל זה אתה מנסה להתחמק מהמשטרה וכל זה בזמן שאתה מבצע פשע, משתמש בכפפות, מכבה טלפונים, בוחר שביל בריחה קל, אתה מבין שזה לא מסתדר

ת: אני חושב שאנחנו נרדפים על ידי משטרת חדרה באופן בלתי סביר ואובססיבי, אני לא מכיר מקרה אחד בו נפגע אדם או רכוש משימוש בפירוטכניקה בהפגנות, ויש הרבה שימוש בפירוטכניקה בהפגנות, ועל כן אנחנו מקפידים לא להקל על משטרת חדרה בנושא הזה".

(עפר דורון, 20.11.24, ש' 12-29)

234. עפר ראה בפעולותיו כהפגנה נחושה וזהירה, והתחמק מהמשטרה אך ורק מתוך חשש שהמשטרה 'מחפשת' אותו:

ש: כשאתה הולך למחאה שגרתית, אתה מכבה את הטלפון כפי שסיפרת שעשית במקרה פה?

ת: לא

ש: אז למה ביום שבת באירוע הזה כיבית את הטלפון?

ת: כי אנחנו יודעים שמשטרת חדרה פועלת בעוצמה בלתי סבירה ולעיתים תוך חריגות קשות מכל נוהל המוכר לנו, בין השאר בנושאים של פירוטכניקה, ועל כן אנחנו משתדלים לא להקל עליהם את החיים. להבנתי, זהו ניסיון ברור לדכא את ההפגנה, ועומדות בפנינו שלוש אפשרויות: להפסיק להפגין, לחטוף מעצרי שווא והתעללויות, או להפגין בנחישות ובזהירות. מכיוון שהמדינה יקרה לליבנו אני בוחר באופציה השלישית, ואיתי עוד רבים. יש עוד מקרים שאנחנו מכבים טלפונים, מתחמקים ממצלמות, הכל בהתאם לאופי הפעולה שאנחנו עושים.

ש: כשאתה אומר משתדלים לא להקל על המשטרה, למה אתה מתכוון?

ת: שלא יתפסו אותנו".

(עפר דורון, 20.11.24, ש' 30-32)

235. נציין, כי עוד בשיחה עם איש השב"כ ג'רבי, בטרם ביצוע המעשה המיוחס בכתב האישום, הבהירו המשגיבים מיוזמתם את תחושותיהם כלפי משטרת חדרה:

"37. עופר ואמיר הסבירו כי האמון במשטרת חדרה לא קיים והמליצו לנו לייצר הפרדה ברורה בין פעילות המשטרה לפעילות השב"כ. השניים עוד ציינו כי מבחינת

המוחים, מאבטחי יחי מגן הינם שב"כ ובמידה ומאבטחי יחידת מגן יפעלו כ"שוטרים" אזי המוחים יכלילו את פעילות המאבטחים על כל השב"כ ובכך יפגע האמון (שעדיין ק"ם בצורה טובה) בשב"כ".

236. המאשימה מנסה להיתלות בפעולות ההתחמקות מגילוי שנקטו סביב שיגור הנורים, כדי לטעון כאילו ישנו "קושי ממשי" לתת אמון במשיבים, לאור חוסר האמון שלהם במשטרת חדרה ו"במשטרה בכלל", וזאת ללא בסיס.

237. נדגיש, כי המשיבים לא טענו כאילו הם חסרי אמון במשטרה בכללותה. הטענות נאמרו במפורש בהקשר של ההפגנות בקיסריה בלבד - כלפי השוטרים המטפלים בהפגנות, וזאת לאור חיכוכים חוזרים בעקבות המחאה בקיסריה. נדגיש שוב, כי התנהלות המשיבים בחקירת המשטרה והשב"כ בענייננו, שיתוף הפעולה המלא, לקיחת האחריות והבעת החרטה, מעידים בבירור על האמון שניתן לתת בהם בהקשר זה.

238. המאשימה נתלית בטיעוניה גם בשיחה עם איש השב"כ ג'רבי. כפי שהבהרנו לעיל, לא היה מדובר בשיחת אזהרה, והמשיבים ראו את עצמם כמי שפועלים בהתאם לסיכום עם ג'רבי ובוודאי לא בניגוד לו.

239. לאור זאת, ולאור שיתוף הפעולה המלא שלהם בחקירה, ישנו בסיס נרחב למתן אמון במשיבים.

240. בשולי הדברים, המאשימה הציגה כאילו עפר לא דיווח לשב"כ על אדם שהתכוון לשגר צבע לעבר חצר בית ראש הממשלה וטענה כי הדבר מלמד על "היעדר מורא מפני החוק".

241. אלא שראיית התמונה המלאה, מלמדת על ההיפך הגמור, על מחויבותו של עפר לגליטימיות המחאה ושיתוף הפעולה עם רשויות החוק.

242. בזכ"ד השיחה עם ג'רבי, לאחר שזה אמר כי השב"כ חושש מגורמי שוליים/קיצוניים שינצלו את המחאה לניסיון פגיעה, אמרו עפר ואמיר ביוזמתם ובאופן וולונטרי כי אין חשש כזה במחאות קיסריה וכי הם עצמם ימנעו מעשה כזה:

"39. עופר ואמיר ציינו כי במחאות קיסריה ולמול מה שמכירים סביב המחאות, אין כל חשש מכך, ציינו כי במידה ויעלה משהו שחורג מהמחאה מתחייבים למנוע זאת בעצמם ולעדכן את הח"מ".

243. עפר סיפר בשחזור כי היה אדם שפנה אליו, ושקל לזרוק צבע לעבר בית ראש הממשלה. עפר הניא אותו מביצוע המעשה ורק אחרי שנחה דעתו שאותו אדם לא מתכנן לבצע את הפעילות, לא עדכן את השב"כ.

244. הצגת בדברים בטיעון המאשימה כאילו הדבר מוכיח מסוכנות, מהווה ניצול ציני של מעשה אחראי ושומר חוק שעשה עפר, והתעלמות מכך שעפר סיפר על כך ביוזמתו בשחזור.

245. יתרה מכך, המאשימה השמיטה בטענתה את החלק בו עפר מסביר כי אמר לאותו אדם כי "אמרתי לו תגיד אתה מטומטם, אנחנו לא עושים דברים כאלה. לא עושים דברים כאלה. הוא גם כתב לי וואטסאפ. וכתבתי לו לא עושים דברים כאלה זה מלחיץ את המאבטחים, זה מלחיץ את המערכת. אנחנו לא פעולות על הבית לתוך הבית, לא עושים" (דקה 20:00 לסרטון "שחזור לילה 2").

246. התנהגותו של עפר בעניין זה, גם בזמן אמת וגם בחקירה, רק מגבירה את היכולת לתת בו אמון, מדגישה את תום ליבו ואת היעדרה של כל כוונה לפגוע בבית ראש הממשלה.

(ב) לא ניתן לייחס מניע אידיאולוגי כמגביר מסוכנות

247. הדגש העיקרי בטיעון המאשימה למסוכנות כביכול של המשיבים, הוא הטיעון האידיאולוגי.
248. הצגת הדברים כאילו מדובר במעשה שנעשה מתוך מניע אידיאולוגי, וכאילו בכך יש כדי להגביר מסוכנות לחזרה על המעשים, היא בגדר **עיוות של ממש**.
249. אין מדובר בענייננו במשיבים שהתכוונו במודע להפר את החוק מסיבות אידאולוגיות, או מסיבות אחרות כלשהן. זאת בשונה ממקרים קודמים בפסיקה שהוגדרו כך, **בהם התכוון העבריין במודע להפר את החוק מתוך מניע אידיאולוגי**.
250. המאשימה טוענת מצד אחד כי לא הייתה למשיבים כוונה לפגוע באדם או ברכוש, ומצד שני, ביחס למסוכנות, טוענת כאילו עמד מאחורי מעשיהם מניע אידיאולוגי שהביא אותם לביצוע העבירות. כפי שנטען בפירוט לעיל, לא ניתן לדבר בנסיבות ענייננו על מניע אידיאולוגי לביצוע מעשים של פזיזות ורשלנות.
251. לאור זאת, הפסיקה שהביאה המאשימה לתמיכת טענותיה, המתייחסת למניע אידיאולוגי כמייצר מסוכנות, **חסרת רלוונטיות לענייננו**.
252. במקרים בפסיקה בהם הכירו במניעים אידיאולוגיים כמקשים על היכולת לאיין את מסוכנותו של המשיב, דובר על מקרים בהם **הנאשם מצהיר, או שהתנהגותו מעידה עליו, כי אינו מתחרט על מעשהו והוא דבק במשנתו האידיאולוגית המצדיקה ביצוע עבירות לשם מימוש או קידום האידיאולוגיה** (דבריה של כבי' השופטת פרוקצ'יה בבש"פ 1159/10 ענת קס נ' מדינת ישראל בפסקה 15 ([פורסם בנבו], 14.4.2010)). בנוסף, במקרים נוספים שבוצעו ממניע אידיאולוגי, נטען כי הנאשם נהנה מאהדה בקרב סביבתו הקרובה, אשר לעיתים מזדהה עם מעשיו, מה שעלול להחליש את חלופת המעצר.
253. **לא כך הדברים במקרה שלנו**. כפי שעולה מחומר הראיות, המשיבים **מלכתחילה לא התכוונו לתוצאה שקרתה**, נבהלו ממנה, כאבו אותה, וראו בה כפוגעת במטרותיהם. הם התחרטו על מעשיהם מהרגע הראשון, לקחו אחריות ושיתפו פעולה באופן מלא בחקירה.
254. יש מקום להפריד בין האידיאולוגיה של המשיבים, בה הם מאמינים ועומדים מאחוריה - אגב המחאה, לבין המעשים המיוחסים בכתב האישום, אשר מבוססים על התוצאה שבה לא רצו.
255. לאור האמור, לא ניתן לומר כי התנהגותם מעידה על כך שלא יחדלו מהמעשים האמורים בכתב האישום. ההיפך הוא הנכון, התנהגותם מבססת חרטה אמיתית ואותנטית מהרגע הראשון, ולקח שהופנם וישפיע על מעשיהם בעתיד:

”ש: יש לך משהו להוסיף?”

ת: לא לי, ולמיטב הערכתי לשותפי לפעולה לא הייתה כוונה, רצון, או שאיפה, לפגוע בראש הממשלה או משפחתו, או ביתו. שניים, לא הייתה לנו כוונה לסכן אנשים או רכוש, והשתדלנו להימנע מכך, הכוונה הייתה לייצר אקט הפגנתי ללא מפגינים,

בסביבת בית ראש הממשלה, התכנון היה גרוע, הביצוע היה גרוע, והתוצאה רעה מאוד בהיבט האפקט שהיא יצרה, לא יצרה נזק מהותי, פיזי, אבל כן יצרה נזק תודעתי קשה, שפוגע במדינה, במחאה, ומנוגד לכל עקרונותינו ותפיסותנו. הפעילות שלי נובעת מחשש עמוק לגורל המדינה, כתוצאה מהתהליכים שמתרחשים במדינה, ומהערכת שהמשך התהליכים המתקיימים מוביל לסיכון מהותי על עצם קיום המדינה, על כן פעלתי בפעילות מחאה מתגברת במטרה לנסות לבלום את התהליכים המתרחשים ולהציל את המדינה. אינני מתכוון להפעיל יותר זיקוקים בשום מפגן הפגנתי לאור הבנתי את הבעיה בשליטה בתוצאה ובסיכון האפשרי ואני מתכוון לפעול להניא אחרים מלעשות כן. במקרה הנ"ל טעיתי טעות חמורה בשיקול הדעת, שיצר סיכון לאנשים ורכוש שלשמחתי לא התממש, ויצר אפקט תודעתי שפוגע במדינה, ואני מצר על כך צער עמוק, לוקח על עצמי אחריות מלאה למעשי, ובכוונתי להפיק לקחים מהותיים על עצם המחאה שלי, ולוודא שאיננה מסכנת ואיננה חורגת מגבולות הלגיטימיות. (עפר דורון, 19.11.24, ש' 114)

256. למשיבים לא הייתה כוונה לגרום לנזק לאיש, לא רק שאין להם כל כוונה לחזור בעתיד על המעשים, בהקשר של מחאה או בכל הקשר אחר, אלא שמדובר אף על הנאת אחרים ממעשים דומים. מובן בנסיבות אלה שהם לא יעשו כל פעולה דומה בעתיד.

257. בהקשר זה אמר עפר בחקירה:

"ש: אני אומרת לך שהמטרה הייתה לירות לעבר בית רוה"מ, ולא לעבר הדיונות כפי שאתה טוען, אחרת לא היה מועבר שום מסר, ואף אחד לא היה שומע על זה, ואז לא עשיתם בזה כלום בעצם
ת: לא הייתה כוונה לשגר לעבר בית רוה"מ, זה איננו מסר שאנחנו רוצים שיעבור, זה מנוגד לכל תפיסתנו שהיא בלתי אלימה, ופוגעת ברכוש, זה מסר שפוגע במחאה, זה מסר שברור מראש שיעצים בצורה מטורפת גל השמצות למחאה שמזיק לה".
(עפר דורון, 20.11.24, ש' 62-51)

258. מדובר כאמור במשיבים בעלי מניע אידיאולוגי ציוני וראוי. עפר הרבה להתבטא במסגרת המחאה על הדגש המרכזי מבחינתו, שהוא אי שימוש באלימות.

ג) מעשה טרור - חזקת מסוכנות סטטוטורית נסתרת בנסיבות העניין

259. לאור טענותינו לעיל בדבר אי התקיימות, על פני הדברים, של יסודות "מעשה טרור", אין בסיס לייחס למשיבים חזקת מסוכנות לפי עילת המעצר הסטטוטורית. בכל מקרה, הנסיבות המיוחדות והחריגות של ענייננו כפי שהוצגו לעיל, סותרות כל מסוכנות ולכל הפחות מאפשרות לאיין אותה באמצעות חלופה מתאימה.

260. חשוב להדגיש שוב כי בענייננו, באופן חסר תקדים, למרות שיוחס מעשה טרור, הוא מתבסס על עבירה של מעשה פזיזות ורשלנות, וגם זאת, ביסוד נפשי של קלות דעת.

261. לכן, אף שמיוחס מעשה טרור, כיוון שהמסוכנות נמדדת לפי המעשה המיוחס לגופו - וכיוון שלא מיוחסת למשיבים כוונה לפגוע, הרי שהמסוכנות הנובעת מהמעשים **נמוכה מאד** ונוגעת רק לנטילת סיכון בפזיזות ורשלנות, ביסוד נפשי של קלות דעת. נסיבות אלה, בהן לא נובעת מן המעשים מסוכנות אינהרנטית, הן **נסיבות מיוחדות וחריגות בהן נסתרת חזקת המסוכנות הסטטוטורית**.

ד) הפסיקה שהציגה המאשימה אינה תומכת בטענותיה

262. נתייחס להלן בקצרה לפסקי הדין עליהם התבססה המאשימה בטיעוניה, ונראה כי **אין בהם כדי לתמוך בטענותיה**, שכן הם מתייחסים למקרים **שונים בתכלית** מענייננו מבחינת עובדותיהם.

263. בש"פ 5426-05 **נדב טייכמן נ' מדינת ישראל**: כתב האיטום מייחס לעוררים כי יחד עם שלושה אחרים שזהותם אינה ידועה קשרו קשר לבצע חסימת נתיב תחבורה בנתיבי איילון. זאת, על ידי השלכת צמיגים לכביש הסואן והבערתם באופן העלול לסכן את חיי המשתמשים בנתיב. לצורך ביצוע מטרתם הצטיידו **בחמישה-עשר צמיגים**, במוט ברזל ספוג בחומר דליק, במיכלי נפט וסולר, בחומר דליק ובאמצעים נוספים. בכתב האיטום נטען, כי העוררים וחבריהם זרקו **שמונה צמיגים** אל ציר הדרך לאחר ששפכו עליהם חומר דליק, חסמו את נתיבי התנועה וניסו להצית את הצמיגים שהיו מונחים על הכביש. רכב שהגיע למקום החליק בשל החומר הדליק שהותז על הכביש והתנגש בצמיגים. **עוברי אורח ניסו להניא את המבצעים מהשלמת תכניתם ורדפו אחריהם, או אז נמלטו העוררים וחבריהם אל רכבם ועזבו את המקום כשנהג הרכב נוהג בצורה פרועה**. הם נעצרו בתום מרדף שניהלה אחריהם המשטרה.

"כאמור, ברקע המעשים תפישה אידיאולוגית ורצון להביע מחאה, התנגדות וכאב. עם זאת, לא ניתן להתעלם מכך שמדובר בקבוצת אנשים שלכאורה תכננה מעשיה בקפידה והצטיידה מבעוד מועד בצמיגים וחומרים דליקים **תוך תכנון ומטרה להשבית נתיב תחבורה מרכזי בישראל שהוא סואן בכל שעות היום, תוך התעלמות מהתוצאות האפשריות**. כשקיימת תשתית ראייתית לכאורית לאישום כי העוררים השתתפו בשליחת שמונה צמיגים למרכז הדרך, חסמו את נתיבה תוך ניסיון להצית את הצמיגים על הכביש, כאשר אחד מהחבורה שופך חומר דליק על הכביש ואחר מנסה להדליק החומר באמצעות **אבוקה בוערת, לא עומדת לעוררים הטענה כאילו כוונתם לא היתה לפגוע בנוסעים ובמשתמשי דרך תמימים וכי לא ידעו שיש בכך לסכן את ביטחונם ושלומו של ציבור עוברי הדרך הנוסעים בנתיב התחבורה**".

(ס' 5 להחלטה)

264. ההשוואה לענייננו היא **מקוממת**. מדובר בנאשמים שהצטיידו בלא פחות מ-15 צמיגים והשליכו 8 צמידים וניסו להציתם, בכביש מרכזי מאד. בית המשפט קבע, שמדובר בנאשמים שהייתה להם **כוונה לפגוע** בנוסעים, ולא יכולה לקום להם טענה כאילו לא ידעו שיש בכך כדי לסכן את שלום הציבור. המסוכנות שעולה ממקרה זה היא גבוהה באופן משמעותי מענייננו. מדובר במעשים מתוכננים ומכוונים, במטרה להשבית נתיב תחבורה סואן, מעשים אלימים שטמון בהם סיכון גבוה מאד.

265. בש"פ 6716-05 **יצחק טבגר נ' מדינת ישראל**: לפי כתב האיטום, קשרו הנאשמים קשר לפגוע בתשתיות של חברת "בזק" בבאר שבע, וזאת עקב התנגדותם לתוכנית ההתנתקות. הם נפגשו, תודרכו, קיבלו מפה של העיר ובה סימון של ארונות הסעף של החברה שבהם אמורים לחבל.

בעקבות התדרוך, נפגש העורר עם הנאשמים האחרים, ומסר להם מפתח עמו אמורים היו לפתוח את ארונות הסעף כדי לחבל בהם. בחצות הלילה, הגיעו נאשמים אחרים לרח' התקווה בבאר שבע כדי לחבל בארון סעף המוצב במקום. בטרם הספיקו לבצע, נעצרו על ידי שוטרים. בהמשך אותו הלילה, נהג העורר עם נאשם נוסף ברכב בקרבת מקום לבית המשפט בבאר שבע, וזאת בכוונה לחבל בארון סעף נוסף המצוי באיזור. השניים עוכבו על ידי שוטרים. במהלך הנסיעה למשטרה לצורך חקירה, זרק העורר מפתח של ארון סעף שהוחזק בידו לצורך מימוש הקשר, וזאת כדי לשבש את מהלכי החקירה.

"בית המשפט ציין במיוחד את העובדה כי העורר שמר בחקירתו על זכות השתיקה ולא התייחס בכל צורה לאירועים בהם נטל חלק, והעדר התייחסות זו מגביר את החשש מפני הישנות מעשי הפרת חוק על רקע אידיאולוגי, באם ישוחרר". (ס' 4 להחלטה)

"לכך מצטרפת העובדה כי העורר מילא פיו מים בחקירה, ולא נתן כל הסבר או הארה למעשיו לאורך כל הדרך או לכוונותיו ותוכניותיו לגבי העתיד הקרוב. בתנאים אלה, מתעצם החשש כי העורר הוא בעל נחישות שאינה יודעת פשרות, המחזקת את הרושם כי שחרורו בחלופה לא יקהה את הסכנה מפניו, סכנה מפני הישנות מעשי הפרה של החוק ושיבוש הליכי משפט.

על רקע הדברים האמורים, אין חלופת מעצר יכולה להשיג את מטרות המעצר בדרך שתפגע פחות בחירותו האישית של העורר. נחישותו הרעיונית, אופי העבירות המיוחסות לו וחומרן, **התנהגותו המתנכרת בחקירה בהעדר כל הסבר ותגובה למעשיו** – כל אלה מעמידים את חלופת המעצר בצל של אי אימון בהתאמתה. אי אימון זה מתחזק על רקע תופעות הפרות חוק כלליות סביב תכנית ההתנתקות, היוצקות שמן רותח למדורת ההתנגדות האלימה, ומסכנות את ההליך הדמוקרטי בישראל".

(ס' 8 להחלטה)

266. מדובר באירוע **שונה בתכלית** מענייננו. סיבה מרכזית בגינה החליט בית המשפט להותיר את הנאשם במעצר, היא כיוון **שלא שיתף פעולה בחקירה**, ולא נתן כל הסבר למעשיו. התנהגות זו יכולה להעיד על מסוכנות להישנות העבירות, ועל אי שיתוף פעולה שמשמעותו כי לא ניתן לתת בו אמון.

267. לא כך בענייננו. המשיבים שיתפו פעולה באופן מלא בחקירה, עד כדי כך שהחוקר במהלך השחזור מתפלא כיצד עפר מציג את הסיפור בפרטנות שכזו, בנסיבות שבהן הוא אפילו לא התייעץ עם עורך דין.

268. בשונה ממקרה **טבגור**, השקיפות והפתיחות של המשיבים בחקירה מעידה במפורש על היעדר מסוכנותם.

269. פסק הדין הנוסף שהביאה המאשימה, בש"פ 1821/05 **יהודה נמבורג נ' מדינת ישראל**, אין בו כדי לתמוך בבקשתה למעצר עד תום ההליכים, שכן מדובר בנאשמים **שוחררו לחלופת מעצר**. בית המשפט השלום בחר לשחרר את המשיבים בערובה. בית המשפט המחוזי הורה שלושה משיבים ישוחררו בתנאים לפיהם לא יורשו לצאת מתחום הישובים בהם הם מתגוררים. השניים הנוספים יעצרו במעצר לילה עם חלונות אוורור קבועים. בית המשפט העליון החליט שלא להתערב בהחלטת בית המשפט המחוזי.

270. להשלמת התמונה נציין, כי כתב האיטום באותו עניין ייחס לעוררים כי התקהלו ביחד עם עוד כ-30 אחרים כדי לחסום את הציר לתנועת רכבים פלסטינים. המתקהלים החלו להתפרע ולחסום את הציר לתנועת רכב בניגוד להנחיות מח"ט הגזרה והשוטרים במקום. ברקע אירועים אלה, התבצע ירי של פלסטינאים אל עבר מקום ההתקהלות אשר סיכן את כוחות הבטחון והמפגינים. השוטרים ניסו לעכב את המפגינים ואלו תקפו את השוטרים באמצעות אגרופים ודחיפות. אחד מהם גם ניסה לברוח ממעצר.

271. בית המשפט קבע כי :

"העוררים, אף שנחקרו, סרבו לשתף פעולה, ולא מסרו גרסה בטענה כי מדובר בחקירה פוליטית" (פס' 3 להחלטה).

272. גם במקרה זה, ובשונה לחלוטין מענייננו, מדובר בנאשמים שבחרו שלא לשתף פעולה בחקירה. "כידוע, לשתיקת הנאשם יש נפקות הן במישור הראייתי, והן במישור עילת המעצר, במובן זה שהשתיקה עשויה לחזק את עילת המסוכנות (בש"פ 8638/96 קורמן נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(5) 200, 206 (1996); בש"פ 1748/11 יחזקאל נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (10.3.2011))."

273. יתרה מכך, בית המשפט אף קבע באותו עניין כי :

"הרקע האידיאולוגי העומד ביסוד ההפגנה, שהפכה להתפרעות, אינו מעלה ואינו מוריד לענין חומרתן של הפרות החוק שבוצעו על ידי העוררים".
(פס' 7 להחלטה)

274. גם במובן הזה, פסק הדין לא רק שאינו תומך בטענת המאשימה, הוא אף סותר אותה.

7. בכל מקרה, ניתן לאיין את המסוכנות הנטענת באמצעות חלופת מעצר

275. גם ככל שניתן לומר שמעשיהם של המשיבים מלמדים על מסוכנות כלשהי בהתחשב באופי העבירות המיוחסות להם, הרי שניתן לאיין מסוכנות זו באמצעות חלופת מעצר שתכלול מגבלות מסויימות, כפי שיוצג בפני בית המשפט הנכבד, ככל שיהיה בכך צורך.

276. כפי שנקבע בפסיקה, השאלה אותה בית המשפט צריך לבחון היא האם לא ניתן לאיין סיכונים אלה, גם בעת הנוכחית, באמצעות חלופה :

"וזאת יש לזכור - גם בימי מלחמה מחובתנו לבחון באופן פרטני האם ניתן לאיין את המסוכנות הנשקפת מנאשם באמצעות חלופת מעצר. כך גם אם האיטום הוא בגין דברי בגידה ושנאה; כך גם אם נסבור שהדברים מבטאים עמדה אידיאולוגית מסוכנת (בש"פ 369/12 מדינת ישראל נ' הכהן, פסקה 15 [פורסם בנבו] (15.1.2012); בש"פ 6048/21 תם נ' מדינת ישראל, פסקאות 12-13 [פורסם בנבו] (5.10.2021); בש"פ 1553/23 מדינת ישראל נ' הופמן, פסקאות 12-13 [פורסם בנבו] (27.2.2023)).
אכן, מצוות המחוקק לפיה לא יוטל מעצר מאחורי סורג ובריאח אלא אם "לא ניתן להשיג את מטרת המעצר" בדרך אחרת נועדה לא רק לימי שלום, ולא רק לעבירות מסוג כזה או אחר (סעיפים 21(ב) ו-22(1) לחוק המעצרים). זהו ציווי כללי, הנובע מהצורך לאזן בין האינטרס הציבורי במניעת עבירות והרשעת עבריינים לבין זכות היסוד של הפרט לחירות וחופש כל עוד לא הוכחה אשמתו (בש"פ 1911/11 רווה נ'

מדינת ישראל, פסקה 6 [פורסם בנבו] (22.3.2011). (בשפ 789/24 אחמד כליפה נ' מדינת ישראל, פס' 18 להחלטה).

(א) במקרים חמורים בהרבה, שוחררו נאשמים לחלופות מעצר

277. נביא להלן מספר דוגמאות למקרים חמורים בהרבה מענייננו מבחינת המסוכנות הטמונה בהם, בהם מצא בית המשפט לשחרר נאשמים לחלופות מעצר. פסקי דין אלה תומכים באפשרות לאיין אף מסוכנות גבוהה פי כמה מבענייננו.

278. מ"ת (מחוזי י-ם) 41908-03-20 מדינת ישראל נ' אברהם טויטו (פורסם בנבו 3.4.2020): הנאשם הצטייד ב-10 נפצים והלך בסמוך למדרגות הכניסה לבניין של המתלוננים, איתם היה בסכסוך. הוא הדליק את הנפצים והשליכם לעבר חצר בית המתלוננים. המתלוננים ודיירים נוספים, ברחו בזמן. כתוצאה מהשלכת הנפצים אחזה אש ונגרם נזק רב לביתם ולחצר ביתם. הנאשם הואשם גם בניסיון שיבוש כשתיאם גרסאות עם אימו (עבירת הצתה, לפי סעיף 448(א) רישא לחוק העונשין, התשל"ז-1977, וכן עבירה של שיבוש מהלכי משפט על פי סעיף 233). בית המשפט המחוזי בירושלים קבע:

"משקבעתי כי יש ראיות לכאורה יש לדון בשאלת קיומה של עילת מעצר ולבחון חלופות מעצר. בעניין זה יש לתת משקל לעובדה, שהמשיב נעדר עבר פלילי וכי הסכסוך בינו לבין משפחת המתלוננים הוא סכסוך ישן, שהאירוע המשמעותי האחרון ביחס אליו התרחש לפני כשנה. האירוע מושא כתב האישום אירע בחג פורים, ואין לשלול את האפשרות שהמשיב זרק (לכאורה) את הנפצים מתוך רצון להקניט או להרגיז את המתלוננים, או משום שהוא חמד לצון, ולא מתוך כוונה להצית את דירתם של המתלוננים. עובדה היא, שכאשר פרצה השריפה ביקש המשיב ממר אבישר להזעיק את שירותי הכבאות. מכאן עולה, כי הסכנה הנשקפת מפני המשיב אינה כלפי הציבור, אלא רק כלפי המתלוננים. גם אם אניח כי למשיב לא הייתה כוונה לגרום לשריפת דירתם, עדיין המעשה שעשה לכאורה מצביע על הסכנה הנשקפת מפניו כלפי המתלוננים, ומעשה לכאורי זה מצדיק מתן הגנה למתלוננים. הגנה זו יכולה לבוא על סיפוקה אם המשיב יורחק מירושלים וייאסר עליו ליצור קשר עם המתלוננים. מכאן, שאינני רואה מקום להורות על מעצר בית של המשיב, אפילו חלקי".

הנאשם שוחרר בתנאים לפיהם נאסר עליו ליצור קשר עם המתלוננים ולהיכנס לעיר ירושלים.

279. ת"פ (מחוזי י-ם) 29338-08-14 מדינת ישראל נ' דדון (פורסם בנבו 9.7.2015): נאשם אשר הואשם (ובהמשך הורשע) בסיכון חיי אדם בנתיב תחבורה ציבורית, לאחר שבמהלך הפגנה של הציבור החרדי בירושלים, במהלכה הושלכו אבנים לעבר כוחות המשטרה, הנאשם וקטין נוסף גלגלו פח אשפה בוער לעבר אוטובוס והוא פגע בחלקו האחורי (סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, לפי סעיף 332(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977).

במקרה זה קבע בית המשפט כי הנאשם ישוחרר לחלופה של מעצר בית.

280. ע"פ 6039/06 אליעזר נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 8.1.2007): הנאשמים ניסו להשליך צמיג בוער למרכז כביש מס' 2 בשעות אחר הצהריים העמוסות, כמחאה על כוונת הממשלה לבצע את תכנית ההתנתקות (הנאשמים החזיקו ברשותם מכלים ובהם דלק, אבוקת שעווה, מצת וצמיגי מכוניות, שפכו דלק על הצמיגים והציתו צמיג בנתיב הימני של הכביש) (סיכון חיי אדם במזיד בנתיב תחבורה, לפי סעיף 1332(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977).

בית המשפט קבע כי הנאשם ישוחרר לחלופת מעצר של מעצר בית חלקי בלבד.

ח. סוף דבר

281. לאור כל האמור לעיל, מתבקש בית המשפט הנכבד לדחות את בקשת המאשימה לעצור את המשיבים עד לתום ההליכים המשפטיים ולהורות על שחרורם.

הילה גולדמן, עו"ד

יאנה פוגל סלוצניק, עו"ד

נורית נר, עו"ד

15.12.24